

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2237
2,90€ | 7 AGOST 2022

Arquebisbat de Santiago de Compostel·la

Als peus de l'Apòstol

Milers de joves europeus peregrinen
a Santiago de Compostel·la

P 3 i 8-11

**Bernat Sellarès ens
parla d'economia
i ecologia**

P 36-37

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

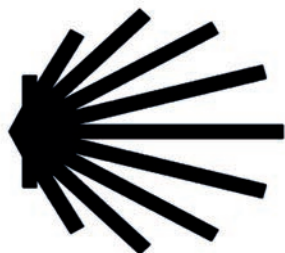
(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Per què peregrinar?

En aquests dies se celebra el Peregrinatge Europeu de Joves a Santiago de Compostel·la. Es tracta d'un esdeveniment en el qual milers de joves recorren el camí de Sant Jaume i arriben a la ciutat de l'Apòstol per viure una experiència de fe, de comunió i de missió.

Al llarg de la història del cristianisme veiem que la peregrinació és un component important de la pietat i de la vivència de la fe. Aixecar-se, posar-se en camí i dirigir-se a un horitzó nou és part de la conversió. Sant Agustí diu que el cristià, o camina, o retrocedeix, però no roman mai quiet. Per això als primers cristians se'ls coneixia també com els seguidors del camí.

Quan el Senyor envia els seus deixebles a predicar, els envia lleugers d'equipatge, només amb el que és necessari, conscients que la missió és urgent i cal arribar a tots els homes. El pelegrí, quan omple la seva motxilla per al camí, escull molt bé què cal portar, perquè qualsevol pes inútil es pot convertir en un llast. Aquesta experiència de pobresa ens ajuda a recordar que el més preciós no és el que portem a la motxilla, sinó l'horitzó del camí que ens obre a una nova vida en Crist.

La peregrinació és també un camí

interior, en el qual partim d'un origen i ens dirigim cap a una meta. La nostra vida ha sortit de Déu i s'encamina a Déu, en un retorn a la casa del Pare en el qual ens il·lumina l'esperança de qui torna a casa. Mirar la vida cristiana com una peregrinació ens ajuda a centrar-nos en el que és essencial, a no aturar-nos al mig del camí i no prendre rutes secundàries o sense sortida. De vegades, el que trobem pel camí ens distreu del nostre horitzó i creiem haver trobat el nostre destí, quan senzillament som davant d'una parada. Peregrinar ens ajuda a aixecar la mirada cap amunt, a no quedar-nos amb succedanis que ens prometen una felicitat que es marceix. El camí adquireix tot el seu sentit quan tenim clar cap a on ens dirigim. D'aquesta manera, tot es converteix en promesa i nostàlgia de qui ens espera al final.

L'Església és també pelegrina i es dirigeix cap a la Jerusalem celestial. Sabem que el nostre destí és el cel i esperem que al final del nostre peregrinar el Senyor mateix sadolli la nostra gana i la nostra set, ens doni descans i ens serveixi al banquet de les noces de l'anyell. Tant si has anat a Santiago com si no, aixeca't i camina; encamina't a la recerca del Senyor i en Ell trobaràs pau i repòs.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Rutes espirituals

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Les grans fites arquitectòniques de la Tortosa episcopal (II)

PÀGINA 23-27

34
Importantíssims i recents descobriments astronòmics

Antigues esglésies, noves funcions

PÀGINA 18

La fecunditat d'un cafè compartit

PÀGINA 20

47 Clara Casasnovas, estudiant a Tel Aviv (Israel)

La setmana en tuits

JOAN-JOSEP OMELLA
@OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona

Davant del capítol d'incendis que estem vivint aquest estiu, vull donar les gràcies als bombers i els cossos de seguretat implicats en la seva extinció. Cuidar la nostra casa comuna durant tot l'any és un deure de tots, per així evitar que cremin els nostres boscos.

JORDI PACHECO
@JPACHECOGA

Periodista

Enfilem la recta final de la producció del documental que ens apropa a la figura d'en Llorenç Gomis, un personatge imprescindible per a la cultura i el periodisme a Catalunya durant el s. XX. Aquí en teniu un petit tast en forma de teaser: <https://youtube.com/watch?v=P-VKLwFvbV-E>

JAUME FLAQUER
@J_FLAQUER

Jesuïta

Emociona el gest del Papa al Canadà: On altres dirien: «demanar perdó enfosqueix el molt bé realitzat, és una cosa del passat, jo no hi era, jo no vaig ser...» o encara pitjor: «no exagerem, no va ser així»... Francesc és capaç d'assumir com a pròpia la culpabilitat aliena carregant amb creus que altres han rebutjat portar.

UNIVERSITAT RAMON LLULL
@URAMONLLULL

Aconseguiu tenir més de 900 #tesis doctorals en #accésobert, consolidant així el requeriment de dipositar en obert totes les tesis doctorals que es defensen a la #URL. Moltes gràcies al @CSUC_info pel liderar el repositori #TDX!#RecercaURL.

RàdioEstel

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

96.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

Zoom

JOAN ANDREU PARRA

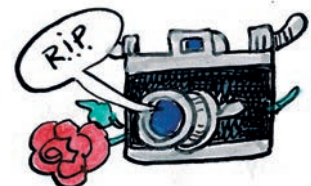

Vatican Media

Francesc mostra el seu rostre més compassiu al Canadà. En la primera cita del viatge a Maskwacis, el Papa es va reunir amb els pobles indígenes Primeres Nacions, Métis (amb ascendència europea-indígena) i Inuit, va recordar els nens víctimes de «polítiques d'assimilació devastadores» i va reiterar la seva demanda de perdó. El Papa en els seus discursos, a banda del perdó, ha valorat el respecte per la terra i les tradicions ancestrals dels indígenes.

L'efemèride de la setmana

10 d'agost del 2019: mor a Barcelona el veterà fotògraf Carlos Pérez de Rozas, als 71 anys.

DES DEL MONESTIR

Les vacances de Pere

JAUME GABARRÓ

Monjo de Solius

Resulta que Jesús prengué Pere, Joan i Jaume i pujà a la muntanya. Una bonica excursió, amb els amics més íntims. Jesús hi puja a pregar, però Pere i els seus companys acabaren adormits profundament. Ja sabem que això de pregar, i encara més amb la calor de l'estiu, pot portar, per molt bones intencions que hi hagi, a un ensopiment relaxant. El cos no deixa lliure l'esperit, i l'esperit es cansa; la pregària costa d'arrencar, més aviat s'encalla.

Quan els tres amics es desvetllaren, veieren la glòria de Jesús, amb l'aspecte de la seva cara canviat, i fins i tot el seu vestit s'havia tornat d'una blancor esclatant. A més, dos personatges s'havien posat a conversar amb ell, ni més ni menys que Moisès, a qui li resplendia la cara després de parlar amb Déu, i Elies,

el profeta de foc.

Bon panorama de vacances, amb uns col·legues d'aquesta categoria. Quan aquests anaven a separar-se de Jesús, Pere li digué: «Mestre, que n'estem de bé aquí dalt! Fem-hi tres cabanes.» Parlava sense saber què deia.

Encara ell parlava així, quan es formà un núvol que els anà cobrint. S'esglaiaren en veure que entraven dins el núvol de la presència de Déu. Llavors va sortir del núvol una veu que deia: «Aquest és el meu Fill, el meu elegit: escolteu-lo.» Acabada aquella visió, es van trobar amb Jesús tot sol. No amb perspectives de vacances, sinó del traspàs de Jesús, que s'havia d'acomplir a Jerusalem.

El veritable repòs serà poder-nos veure un dia transfigurats

per la llum divina i amarats de l'Esperit Sant. Això, Pere, es realitzarà gràcies a tu i als apòstols en tot el cos de l'Església. Escoltant el Fill i fent la voluntat del Pare, esperem arribar a les festes eternes del cel nou i la terra nova, on tot serà llum i felicitat. Tu mateix has dit (1Pe 1,4s): «Ell ha volgut que tinguéssiu una esperança viva i que posseíssiu una heretat incorruptible, indestructible, immarcescible, reservada dalt al cel per a vosaltres, que ara, en virtut de la fe, sou defensats pel poder de Déu.»

El veritable repòs serà poder-nos veure un dia transfigurats per la llum divina i amarats de l'Esperit Sant

FERNANDO CORDERO MORALES

Religiós dels Sagrats Cors i periodista

MIRADA AL MÓN

Dret canònic i sinodalitat

La importància del Codi de Dret Canònic en la reforma de l'Església és clau. És cert que el camí sinodal portarà canvis, però si no estan recollits al Codi serà més difícil que es duguin a terme. La professora Carmen Peña, membre de la Comissió de Teologia del Sínode sobre la Sinodalitat i canonista, anima a posar en pràctica les potencialitats que atresora i que estan per estrenar.

En l'Església se segueixen donant resistències per nomenar laics, homes o dones, com a jutges als tribunals eclesiàstics, professores en facultats eclesiàstiques o en càrrecs de responsabilitat a les cúries diocesanes. La presència de laics i dones en responsabilitats específicament eclesials és una riquesa. Recents reformes del

Papa, com l'obertura dels ministeris laicals de lector i acòlit a les dones, o el reconeixement del ministeri del catequista, o la seva opció per encomanar a dones càrrecs de rellevància a la Cúria Romana, poden ajudar a anar normalitzant l'assumpció per part de laics de responsabilitats en l'Església.

Queden àmbits en què la intervenció dels laics ve supeditada a l'absència de ministres ordenats.

La presència de laics i dones en responsabilitats específicament eclesials és una riquesa

Des de la perspectiva d'anar creant estructures sinodals, seria també important que l'autoritat eclesial apliqués correctament, en el procés de presa de decisions, la funció consultiva, promovent la participació efectiva dels òrgans de consulta ja previstos en el Dret Canònic, com consells pastorals o econòmics.

El Codi reconeix, en el canó 212, el dret —i fins i tot, de vegades, el deure— de tots els batejats de manifestar als pastors i la resta de fidels les seves necessitats espirituals, els seus desitjos i la seva opinió sobre tot allò que afecta l'actuació de l'Església i l'acompliment de la seva missió. S'haurà de fer, no des d'una mirada crítica i externa, sinó implicada i autocrítica.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Jesús ens mira, mirem-lo

Ens trobem de ple a l'estiu. Durant aquests dies és possible que tinguem algun moment per descansar, per tornar a parlar amb amics que fa temps que no veiem i també per retrobar-nos amb Déu.

En aquest sentit, voldria compartir amb vosaltres una anècdota de sant Joan Maria Vianney, més conegut com a capellà d'Ars. El sant capellà d'Ars explica que, durant uns quants dies seguits, va veure a la seva parròquia un pagès que s'asseia en un banc i passava hores i hores davant del sagrari. Sant Joan Maria Vianney es va dirigir cap aquell home i li va preguntar què feia. Aleshores el pagès li va respondre amb senzillesa: «Res. Ell em mira i jo el miro.»

Durant aquests dies d'estiu us voldria fer una proposta molt senzilla. Entrem en alguna església o capella i quedem-nos-hi una estona, a soles davant el Senyor. Jesús ens espera a l'Eucaristia, el sagrament de l'amor. Tal com deia el capellà d'Ars a les seves catequesis: «Ell és allà.»

Cal trobar algun moment per contemplar Jesucrist i deixar que ell ens miri. Ens pot ajudar l'exemple de Zaqueu, un personatge que cita l'Evangeli de Lluc (v. Lc 19, 1-10). L'Evangeli narra que un dia Zaqueu va veure que Jesús passava per la ciutat. El Senyor estava envoltat de molta gent. Zaqueu no podia arribar-hi, perquè no era gaire alt. En aquell moment en una arrencada d'audàcia, Zaqueu va pujar a un arbre per poder veure Jesús. Jesús, en veure'l, el va cridar i es va posar a parlar amb ell.

També nosaltres volem veure Jesús. De vegades, però, els nostres problemes i preocupacions poden arribar a bloquejar-nos. L'exemple de Zaqueu farà que el desig de veure Jesús passi per sobre de les dificultats.

Si en algun moment el desànim o el cansament fan que ens costi mirar el Senyor i dialogar-hi, no ens preocupem. Ell mai no deixa de mirar-nos amb amor. Sempre es manté fidel als fills. Com ens diu l'Evangeli de Lluc, Jesús sempre ve a buscar-nos, especialment si ens hem perdut (cf. Lc 19,10).

La mirada de Déu és com una abraçada. Sí, com deia sant Joan de la Creu, «la forma de mirar de Déu és estimar». La seva mirada sempre ens omple d'esperança i de consol. L'immens amor de Déu renova la nostra vida i ens anima a posar-nos al servei dels nostres germans.

En la nostra pregària de contemplació de Jesús ens poden ajudar aquestes boniques paraules de santa Teresa de Jesús: «No us demano ara que penseu en ell, ni que en tragueu gaires conceptes, ni que feu grans i delicades consideracions amb el vostre enteniment; només us demano que el mireu» (*Camí de perfecció* 26,3). Mirar Crist i deixar-se mirar per Ell és un exercici preciós que ens porta al descans i que ens anima a continuar endavant.

Benvolguts germans i germanes, no deixem mai d'adorar el Senyor present a l'Eucaristia. Que la pregària d'adoració ens ajudi a descobrir el rostre de Jesús en els germans que trobem al camí de la nostra vida.

Església jove en camí

**Del 3 al 7 d'agost se celebra
la Peregrinació Europea de Joves**

Els pelegrins arriben a Santiago a través d'onze camins possibles.

JAVIER GARCÍA
«Espero que aquesta PEJ sigui un punt d'inflexió en l'àmbit pastoral, en el nostre treball amb els joves»

La Peregrinació Europea de Joves (PEJ) s'hauria d'haver celebrat l'agost del 2021, però la pandèmia ho va fer impossible. El papa Francesc va prorrogar l'Any Sant Compostel·là a l'any 2022, per la qual cosa la PEJ es va ajornar per a l'agost d'enguany (del 3 al 7).

Com ens explica el delegat de Pastoral d'Infància i Joventut de l'arquebisbat de Santiago de Compostel·la, Javier García, «espero que aquesta PEJ sigui un punt d'inflexió en l'àmbit pastoral, en el nostre treball amb els joves. Portem dos anys molt atípics, cancel·lant activitats a causa de les restriccions sanitàries i ara, per fi, sembla que veiem la llum. És cert que està costant molt recuperar el pols pastoral a les nostres parròquies i grups, però el nombre de joves que participen a la PEJ ens dona molta esperança».

El cert és que «en teníem moltes ganes» d'aquesta peregrinació, tal com ens reconeix Carlos Bosch, director del Secretariat Interdiocesà de Joventut de Catalunya i Balears: «De Catalunya som uns 630 joves de totes les diòcesis. La veritat és que no esperàvem

tanta assistència.»

«Necessitàvem un moment així per poder trencar amb aquestes pors que s'havien creat a trobar-nos, a sortir de la zona de confort, a posar-se en camí, a compartir...», ens comenta el director del Departament de Pastoral de Joventut de la Conferència Episcopal Espanyola, Raúl Tinajero.

El lema d'aquesta peregrinació és «Jove, aixeca't i sigues testimoni. L'apòstol Sant Jaume t'espera», en sintonia amb l'itinerari cap a la Jornada Mundial de la Joventut de Lisboa el 2023. Segons Tinajero, «és un repte, una crida al fet que el jove desperti en tots els sentits, en el seu cor, en la seva vida... Aixeca't, digues que ets jove, que tens vida, que tens força... que no ets un conformista, que vols rebel·lar-te davant del que no està bé. És una crida perquè el jove sigui testimoni de la seva fe, del que porta al cor, del que li fa veure la vida amb una experiència diferent».

El lema recorda el que tantes vegades demana el papa Francesc als joves, afegeix Carlos Bosch, «que s'aixequin del sofà, que surtin d'ells mateixos per viure

una vida en gran, plena. I sant Jaume ens espera, l'apòstol ens serveix de model i de guia en aquest camí».

Posar-se en camí

La PEJ s'estructura en diferents moments. En el primer, els grups arribaran a Santiago peregrinant per tots els camins possibles: l'Anglès, el Francès, el Portuguès, la Via de la Plata... «La peregrinació és una síntesi de la pròpia vida: anant d'un lloc a l'altre, en el camí passes set, dorms poc i malament... experimentes el propi camí de la vida. El camí ens ajuda a pensar cap on anem, quin és el nostre destí, quin és el camí més segur», reflexiona Bosch.

Raúl Tinajero comenta que «surts del teu entorn, camines a la intempèrie, surts a allò desconegut, a posar-te de cara a alguna cosa que no tens completament controlada. Suposa trobar-se amb un mateix. El camí de sant Jaume és una experiència vital on el jove es destapa ell mateix, descobreix tantes coses bones que té per donar als altres. Però el camí no es fa sol, necessites algú que t'acompanyi, que camini amb tu i que et pugui ajudar. I allò fonamental és que el jove s'obri a Déu, perquè el camí t'obre a allò transcendent i trenca amb moltes barreres i tabús per posar-se davant de Déu».

Carlos Bosch assegura que «aquesta no és una peregrinació d'amics, és una peregrinació d'Església, tot i que sí que és cert que en l'Església es generen amistats, però els vincles són més forts. Per als joves és essencial la comunitat, descobrir que no estan sols i que el Senyor toca moltes vides».

El moment de trobada de tots els joves és a Compostel·la a partir del 3 d'agost, amb l'acte d'acollida i inauguració de la PEJ. Partint de la seva experiència, Raúl Tinajero ens diu que l'arribada a Santiago és apoteòsica: «Perquè és un moment en el qual arribes després d'un camí dur, difícil, de sacrificis, i veus que estàs arribant a la fita... et comences a emocionar... i et trobes amb milers de joves que, com tu, intenten viure amb la mateixa profunditat i el mateix anhel amb el qual vius tu, és impressionant!»

Ja a Santiago tenen lloc els dies propis de la trobada: als matins, catequesis i eucaristies en diferents idi-

omes; a les tardes, tallers, xerrades i experiències, i a les nits, concerts i vetlles de pregària. Dissabte 6 és el moment de la gran vigília de pregària i diumenge 7, la missa d'enviament amb la qual es clausura la PEJ.

De Santiago al món

Javier García creu que «podem tenir perill, els mateixos compostel·lans, de viure aliens a una trobada d'aquest tipus. La massificació creixent del camí ens pot tornar insensibles o incomodar-nos en veure "excessiva gent" a la ciutat. És una sort enorme que es pugui convocar una PEJ i volem que els nostres veïns en siguin conscients».

Segons Carlos Bosch, la PEJ és una oportunitat «per donar un missatge al món que hi ha una altra manera de viure, mostrar que hi ha un sentit, sobretot després de la pandèmia, i que la vida val la pena, que les nostres vides són valuoses, que són estimades i tenen un futur, un destí... tots necessitem sentir això: els de dins de l'Església i els de fora, els més allunyats».

Peregrinar és recórrer el camí de la vida.

Arquebisbat de Santiago de Compostel·la

Per això Raúl Tinajero agraeix als mitjans de comunicació que es facin ressò d'aquesta experiència i els demana que «dediquin una miqueta de temps al que faran aquests joves a Santiago perquè és meravellós, és increïble que 12.000 joves puguin viure aquests dies».

El delegat de Pastoral d'Infància i Joventut de Santiago recomana als joves pelegrins que «somïin en gran, perquè aquest tipus de trobades tenen la capacitat de transformar vides; els demanaria que gaudeixin molt» i que tinguin ben present l'apòstol sant Jaume. En aquest sentit, confirma que «intentarem que tots els participants puguin tenir un moment de pregària dins de la catedral i els vull convidar a viure-ho molt intensament, demanant que, com sant Jaume, s'aixequin i siguin testimonis».

Però a Santiago no acaba el camí. «El camí comença a Santiago», apunta Carlos Bosch, «la veritable peregrinació comença quan tornes, has carregat piles, i descobreixes què vols de la teva vida i el que Déu vol de la teva vida».

El repte és ser testimoni d'allò viscut a Santiago, dur-ho al dia a dia,

considera Raúl Tinajero: «Com vius després el que has experimentat amb tanta força perquè aquest tipus de trobades provoquen una trobada forta amb Crist, amb l'Església... però després necessitem comunitats vives on els joves siguin protagonistes, on se sentin part d'aquesta comunitat.»

Així, Carlos Bosch també somia que aquesta PEJ «sigui una oportunitat per revitalitzar les comunitats juvenils de les parròquies, perquè "facin enrenou", com demana el papa Francesc. M'agradaria que aquesta experiència de Santiago es repliqui i es visqui com un ressò a les parròquies de cadascú. La PEJ no vol ser un parèntesi en la línia vital d'un jove, sinó que vol ser un moment d'impuls».

El papa Francesc ha nomenat com a enviat especial a la PEJ el cardenal António Marto, bisbe emèrit de Leiria-Fátima, per a les celebracions de cloenda. El purpurat ha recordat «la necessitat que els joves busquin espiritualitat per a un món molt materialista i un sentit de vida enmig de la dispersió en la qual hi ha mil repeticions. Els joves són els protagonistes principals perquè seran ells els qui construiran aquesta humanitat nova».

RAÚL TINAJERO

«Aixeca't, digues que ets jove, que tens vida, que tens força... que no ets un conformista, que vols rebel·lar-te davant del que no està bé»

CARLOS BOSCH

«La veritable peregrinació comença quan tornes, has carregat piles, i descobreixes què vols de la teva vida i el que Déu vol de la teva»

Arquebisbat de Santiago de Compostel·la

Santiago acull milers de pelegrins.

SABER ESCOLTAR

Un gest inesperat

George Bush, president dels Estats Units i successor de Ronald Reagan, va narrar un vell record dels seus viatges a Moscou: «Vull explicar-los una anècdota de la qual vaig ser testimoni fa bastants anys, quan vaig assistir al funeral del líder soviètic Leonid Bréjnev. La cerimònia s'estava celebrant amb tanta precisió militar que hom tenia la sensació de buidor i fredor. Soldats desfilant, cascos metàl·lics i l'habitual retòrica marxista; cap oració o himne de consol, cap referència al nom de Déu.»

«Els dirigents soviètics havien ocupat els seus llocs a les muralles del Kremlin, mentre la família del difunt acompanyava silenciosament el fèretre fins al seu darrer estatge. Des del meu lloc, vaig po-

der veure com la senyora Bréjnev s'apropava al taüt per donar-li el seu últim comiat i, allà en el cor fred i gris d'aquest estat totalitari, ella va dipositar, llavors, un crucifix sobre el pit del seu marit.»

«Vaig quedar impressionat. Aquest gest senzill em va fer comprendre que decennis o segles de lleis antireligioses mai no podran destruir la fe ni la força interior en el cor de tots els homes.»

El gest de l'esposa de Bréjnev ens deixa admirats. Ens pot estranyar aquesta reacció en un país on l'ateisme ha minat molt. No obstant això, aprenem la lliçó de la mort. La nostra existència inclou la realitat del néixer i del morir. La mort sembla que trenqui tot allò que nosaltres som, però des del punt

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

de vista de la fe, sabem, com diu el poeta, que «la mort és una major naixença». En un cementiri hi havia aquesta inscripció: «Avui per a mi, demà per a tu.»

Hem de demanar no tenir por de la mort. Perquè la mort ens porta al Cel. Que no ens passés allò d'aquell epitafi: «Aquí hi ha un home que va morir sense el llibre que l'havia de salvar: la Bíblia.» O bé aquell altre més irònic: «Aquí hi ha un ateu que no té on anar.» Al final de la vida, només queda allò que hem fet per Déu i pels altres.

La nostra existència inclou la realitat del néixer i del morir

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

Així titulava les meves col·laboracions el 1994 i ara hi torno. Soc fill, net, germà, nebot i cosí de ferroviaris. Si accepto un viatge, és perquè m'interessa i m'enriqueix.

Qualsevol viatge atraient. Visitar un país pel fet senzill que no el conec, no m'atrau. Buscar per internet una oferta barata no és un costum meu.

El primer que em va apassionar i em va satisfer va ser veure el mar, quan tenia 10 anys. Coneixia perfectament la definició de península, d'istme, d'illa, de continent, de riu i d'oceà. La tarda anterior vaig irritar els meus veïns amb preguntes impertinents sobre el mar. Ja al tren, enganxat a la finestra, vaig pensar que ens apropàvem al Cantàbric, però aquella gran massa d'aigua em

A PROPÒSIT DE...

De viatge

van advertir que no era el mar, que era la ria. Poc després sí que vaig veure l'escullera, la platja i l'illa. Aquesta vista no se m'ha esborrat mai.

Als 12 anys, el meu pare va voler que conegués la capital. Volia que veiés el museu del Prado amb les pintures de Goya. Ell m'avançava el tema dels cartells dels tapissos, i a mi em va entusiasmar la seva pintura negra.

No us vull cansar més amb els meus records. El meu propòsit és convèncer-vos que, si s'amaga al vostre interior la vocació beduïna, aconseguíu satisfacció mirant primer a l'infinit, estudiant el terreny proper, i després l'horitzó. Amb aquesta actitud un es posa en mar-

El primer viatge que em va apassionar va ser veure el mar

xa, esperant i desitjant que sigui una aventura apassionant.

Adverteixo que durant un viatge, si un va acompanyat, hi haurà alguna equivocació o alguna badada, que caldrà corregir. Que, per bons amics que siguin els que viatgen amb nosaltres, en algun moment apareixerà l'empipament i una discussió apassionada i molesta, amb el desig de suspendre el viatge o separar-se, encara que sigui impossible. No cal al·larmar-se, és un ingredient comú.

Les meves millors aventures van ser quan em movia amb un cotxe, una tenda de campanya al maleter, un sac de dormir, el butà i aliments per subsistir lliurement.

Si el propòsit d'alguns és dis-treure's o bé oblidar, el meu sempre és aprendre i enriquir-me espiritualmente.

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem sobre el sentit de peregrinar i Mn. Ramon Rossell reflexiona sobre l'agermanament entre Andorra i Ariège

 Tarragona

El camí de la teva vida

MARTA CIURANA PLAYÀ

Sotsdelegada diocesana per a l'Evangelització, la Catequesi i els Joves. Parròquia de l'Assumpta, les Borges del Camp (arquebisbat de Tarragona)

No tinguem por de cercar respostes en el més profund del nostre cor

Peregrinar és sortir, deixar un lloc, recórrer un camí per arribar a un altre, amb esperit de pelegrí, i tornar renovat al propi lloc. Per tant, tot pelegrinatge té un inici i un final. Jesús de Natzaret, el Fill de Déu, fou un gran pelegrí. Ell, que vivia junt amb el Pare, fou enviat al món com a Salvador. Ell es va convertir, per amor, i fou glorificat a la dreta del Pare. Nosaltres, els cristians, també som pelegrins. De Déu sortim, en Ell vivim i a Ell tornem, tot seguint el «camí de Jesús». «Jesús, el Senyor, després de parlar-los, fou endut al cel i s'assegué a la dreta de Déu» (Mc 16,19).

Jove, aquest estiu t'animo a endinsar-te en la immensa natura. Fent camí, busca el teu espai per gaudir de la natura i poder-te conèixer més en tots els sentits.

Aquest estiu té un nom i és PEJ (Pelegrinatge Europeu de Joves), des de l'arxidiòcesi de Tarragona farem ruta fins a la capital gallega tot seguint el camí primitiu. Aquest camí té un sentit

especial, sobretot religiós, perquè peregrinar és resar amb els peus. Hi ha milers de motius per fer-ho, només cal que busquis el teu. Tu, a què estàs disposat?

Aquest camí té com a objectiu arribar a Santiago de Compostel·la i visitar la tomba de l'apòstol sant Jaume, tot participant del Pelegrinatge Europeu de Joves.

Durant el camí, necessitem menjar, però també un aliment molt especial que ens dona força i capacitat que ve de Jesús, i per això cal aturar-te i participar en el goig de l'Eucaristia de cada etapa amb els altres pelegrins. «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics. Vosaltres sou els meus amics!» (Jn 15,13).

Durant el camí tens l'oportunitat d'aturar-te i reflexionar sobre les grans qüestions de la nostra existència i sobre les opcions de vida, qüestionar-nos sobre allò que desitgem i no tenim por de cercar respostes en el més profund del nostre cor i en el consell de les persones que Déu ha posat al nostre costat. A més, fer camí significa caminar al costat dels altres i preocupar-te per les seves necessitats, obert al diàleg i disposat sempre al servei perquè junts puguem assolir la nostra fita. «Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi cap dels qui creuen en Ell, sinó que tinguin vida eterna» (Jn 3,16).

L'experiència d'haver fet diversos estius el Camí de Sant Jaume amb joves del bisbat de Tarragona ha estat inoblidable; m'ha marcat molt el cor, la vida i el meu camí en la fe.

Sens dubte una experiència inoblidable que has de viure i que de ben segur marcarà un punt important també en la teva vida. Però sobretot, no oblidis que quan facis aquest camí, és el camí de la teva pròpia vida.

T'has plantejat quin és el rumb a seguir en el camí de la teva vida?

Agustí Codinach

L'estiu, un temps propici per endinsar-se a la natura.

 Barcelona
Marta Sarrà participa en la Peregrinació Europea de Joves (PEJ)

Caminant amb el Senyor

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

Marta Sarrà és una jove amb experiència en peregrinacions. El seu primer pelegrinatge va ser al santuari de Mariazell, a Àustria. Aquella experiència va suposar un canvi important en la seva vida: «Allà Déu em va tocar el cor. Déu esperava aquell moment per dir-me: “Ei!, soc aquí amb tu. Només necessites que jo t’estimi, la meua mirada, no necessites omplir el cor amb coses que no et sadollen.” Això és el que espero sentir un altre cop de retorn de la Peregrinació Europea de Joves.»

Per això no s’ho va pensar dos cops per formar part d’aquesta peregrinació a Santiago de Compostel·la, perquè «és una oportunitat per conèixer-se un mateix, gent de diferents realitats, cosa que enriqueix moltíssim».

Tot i que no és la primera peregrinació de la Marta, ella té clar que «hi vaig sense expectatives prèvies, amb la certesa que és Déu qui guia aquest pelegrinatge. La PEJ és un moment també per aturar la teua activitat diària, veure com ha anat aquest curs i recarregar les piles per al proper any. Jo em deixaré portar...». No obstant això, reconeix que «cal ser molt conscient del que és una peregrinació perquè hi haurà molt de temps de caminar, d’anar amb la motxilla a l’esquena... és molt dur, però ho estàs oferint al Senyor. Hi vas a pregar, a conèixer gent... no hi vas d’excursió, sinó a estar amb tu mateix, amb els altres i amb el Senyor».

Aquest peregrinació té com a lema «Jove, aixeca’t i sigues testimoni».

L’apòstol sant Jaume t’espera», cosa que li encanta a la Marta perquè està en la línia del que el papa Francesc demana als joves: «Feu enrenou, no mireu la vida del balcó estant, sigueu protagonistes.»

Amb la PEJ s’escalfen motors per a la propera Jornada Mundial de la Joventut (JMJ), que tindrà lloc a Lisboa l’any vinent. Segons la Marta, «estem molt emocionats i molt il·lusionats, perquè la PEJ en serà una boníssima preparació».

La pandèmia ha tingut un impacte molt negatiu en els joves i ara cal recuperar el ritme a les parròquies, als grups, als moviments... tot un repte. En aquest sentit, Marta Sarrà considera que és molt important aprofitar aquest ambient preJMJ perquè «quan acabi el pelegrinatge els joves estaran emocionats, il·lusionats, amb l’espurna... per això cal cuidar-los des de les parròquies perquè, si no, es perdran. Aquesta experiència no es pot quedar a Santiago, els joves són el futur de l’Església».

Es palpa en l’ambient que els joves desitgen tornar a viure aquestes experiències fortes de vivència en la fe. Com assegura la Marta, «crec que a Barcelona passen coses molt fortes, amb moltes conversions... a la nostra societat hi ha una crisi religiosa, s’ha perdut la fe, però estem agafant el ritme de ser joves autèntics. Crec que anar a Santiago és un signe d’autenticitat, que realment ens ho creiem».

MARTA SARRÀ
«No hi vas d’excursió, sinó a estar amb tu mateix, amb els altres i amb el Senyor»

Temps de contemplació

Esperit Sant, vine!
Vine força i dolcesa de Déu!
Vine tu que ets moviment i quietud alhora!
Renova el nostre valor,
omple la nostra soledat en aquest món,
infon en nosaltres la intimitat amb Déu!
Ja no diem com el profeta:
«Vine dels quatre vents»,
com si no sabéssim encara d'on vens;
nosaltres diem:
Vine, Esperit que surts del costat traspassat
de Crist en la creu!
Vine de la boca del Ressuscitat!

P. Raniero Cantalamessa, o.f.m.cap.
Predicador de la Casa Pontifícia

Agustí Codinach

Antigues esglésies, noves funcions

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

La Capella. Amb aquest nom es coneix un espai municipal a Barcelona, que depèn de l'Institut de Cultura, dedicat a exposicions d'art contemporani per a creadors emergents que va començar a funcionar l'any 2006.

Ubicats al carrer de l'Hospital, sala i carrer ens donen la pista del seu origen. Era la capella de l'antic hospital de la Santa Creu i es troba dins de l'antic recinte i de la Casa de Convalescència, conjunt declarat monument historicoartístic, en ple barri del Raval, en un lloc d'alta concentració turística.

La Capella té sis segles d'història. La construcció de l'Hospital va ser possible gràcies a una butlla del papa Benet XII, atorgada l'any 1401, que ratificava l'acord entre el Consell de Cent, el bisbe de Barcelona i el Capítol de la Catedral. El primer document és del 1402, una concòrdia amb el rector de Santa Maria del Pi amb l'administració hospitalària que n'autoritza la construcció, que es va fer sobre l'antiga capella del segle XIII de l'Hospital d'en Colom. L'obra duraria uns quants anys, perquè no es va acabar fins al 1444, i encara va ser reformada amb l'afegit d'una llanterna sobre la volta i un portal barroc.

De fet, la Capella va estar plena de vida fins a la inauguració del nou Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, al qual passaren totes les activitats. L'edifici, el 1926, va ser adquirit per l'Ajuntament de Barcelona, que en

diverses intervencions va acabar recuperant la volta de canó romànica del segle XIII, amb arcs del XV i XVI.

Sense sortir de Barcelona, podem visitar una altra antiga capella, en aquest cas a la Universitat Politècnica de Catalunya. En vam parlar en una secció d'estiu que en dèiem *Esglésies impossibles*, en el número 1868, de 12 de juliol de 2015.

És a l'antiga Torre Girona, construïda per l'industrial Manel Girona i Arafel, que va pagar la façana de la catedral de Barcelona. Torre Girona va acabar-se de construir, amb tots els detalls de l'opulència, el 1863. Tenia jardins, bodegues, cavallerisses i, naturalment, església pròpia.

Adquirida la Torre per la Universitat Politècnica i rehabilitada per Pere Giol per destinar-la a rectorat en la dècada dels noranta, el 2004 la capella neoromànica fou condicionada per Iolanda Martínez per tal d'encabir-hi el megaordinador *Mare Nostrum*, el Centre Nacional de Supercomputació, de potència inimaginable. Altres capelles com l'antiga de Santa Àgata, al Palau Reial, va ser el primer museu d'arqueologia, i a diverses poblacions, com a Montblanc, l'antiga església Hospital de Sant Marçal és utilitzada com a sala d'exposicions. La llista seria interminable.

La capella de l'antic hospital de la Santa Creu és una sala d'exposicions.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Autoritat i poder a l'Església

La iniciativa del papa Francesc d'impulsar processos sinodals habituals a tota l'Església ens obliga a repensar, reconfigurar la gestió de l'autoritat i el poder de govern a totes les instàncies eclesials. Em sembla obvi que el Papa no es planteja eliminar l'estructura jeràrquica de l'Església; però sí empènyer a una transformació important en la seva manera de fer el seu servei al poble de Déu. Com he esmentat en altres ocasions, suposa una conversió per part de tots els membres de l'Església. El Papa s'ha lamentat molts cops del clericalisme, que genera una relació de domini-submissió entre jerarquia i fidels (segurament alimentada per totes dues parts). El camí sinodal suposa avançar tots cap a un exercici del ministeri com a autèntic servei (escolta, obertura a la participació, crida a la corresponsabilitat), sense eliminar les característiques sobrenaturals del sacerdoci en tots els seus graus.

En la seva visita a la parròquia romana de Sant Tomàs Apòstol (16 de febrer del 2014), va dir: «Un rector sense Consell pastoral corre el risc de tirar la parròquia endavant amb un estil clerical, i hem d'extirpar el clericalisme de l'Església. El clericalisme fa mal, no deixa créixer la parròquia, no deixa créixer els laics.»

L'autoritat en l'Església mai no hauria de ser un exercici del domini que ignora, menysprea o infravalora els altres. El servei és el nord per a tothom. Homes i dones, sacerdots, bisbes, consagrats(ades), laics(ques). Servei mutu, cadascú amb els seus carismes i ministeris propis.

Quin canvi tan enorme en la vida diària de l'Església!

UN NOU LLINDAR

Fidelitat en l'administració

La fe no ens eximeix de la responsabilitat de viure cada dia el nostre compromís cristià, sinó més aviat tot el contrari, ens demana que estiguem més i més presents i atents perquè l'Evangeli amari de sentit tota la nostra activitat humana. La història del cristianisme també és testimoni d'aquesta mateixa actitud creient al llarg dels segles. Ara, la crida va adreçada a nosaltres, els qui tenim la responsabilitat de respondre al moment històric que ens toca viure i sobre el qual hem d'actuar segons l'Evangeli.

És un fet que el present es troba marcat per la realitat futura. La nostra mirada, adreçada a Déu i la realització del Regne, queda il·luminada per fixar-se en la manera de fer present els signes del Regne de Déu que Jesús ja ha inaugurat amb la seva mort i resurrecció. Jesús, amb la seva predicació i la seva actuació alliberadora, ens ha fet veure que el Regne de Déu ja és enmig nostre. Es tracta, doncs, que, per part nostra, el fem visible mitjançant el nostre testimoni personal i col·lectiu amb paraules que donin raó de la nostra esperança a qui ens la demani i amb la credibilitat que dona el seguiment.

Com fer-ho? Jesús ens ho proposa de forma molt clara: «Veneu els vostres béns i distribuïu els diners als qui ho necessiten. Feu-vos bosses que no s'envelleixin, aplegueu-vos al cel un tresor que no s'esgotarà; allà els lladres no s'hi acosten ni les arnes no fan malbé res. On teniu el vostre tresor, hi tindreu el vostre cor» (Lc 12,32-34). El que demana és desprendiment de tot el que ens manté lligats als béns materials i ens impedeix de ser lliures, a la vegada que espera de nosaltres nous gestos de solidaritat amb els més necessitats.

La fecunditat d'un cafè compartit

MN. RAMON ROSSELL
Casa de colònies Aina (Canillo)

Fou el maig del 2004. El bisbat de Perpinyà Elna convidà a una taula rodona els mossens i els laics responsables de les esglésies romàniques dels pobles sense rector dels Pirineus. El tema de la trobada era de total actualitat: què fer d'aquest tresor patrimonial de l'Església, tancat i algun mig enrunat?

Les intervencions van ser mestri-voles. Un arquitecte jubilat contà com amb els veïns d'un poble refeien amb el treball a jova dels veïns l'església parroquial ja en runes. Una padrina vídua explicà que durant els mesos d'estiu obria l'església a les persones que feien la ruta dels càtars. Els visitants agraïts li donaven almoines. Un servidor vaig dir-los que al santuari de Meritxell i a l'església romànica de Sant Joan de Caselles practiquem l'apostolat turístic alhora que el turista o pelegrí retroba l'harmonia d'avui en el passat. El delegat episcopal del bisbat d'Urgell ens aconsellà que les claus de les esglésies han d'estar a l'abast de tothom amb la condició que el turista tingui alguna dificultat a l'hora de buscar-les. Mossèn Lluís completà: «D'aquesta manera, tot buscant la clau hom té l'oportunitat de conèixer el poble i, allò més important, parlar amb els pocs veïns que hi viuen.» L'arquitecte jubilat ens donà la raó: «Un negoci amb les portes tancades no és un negoci; tampoco ho és evangèlicament parlant.»

La trentena de participants a la trobada de la capital de la Catalunya Nord compartirem la taula del dinar. No hi ha escenari més acollidor per a les confidències que la taula dels àpats. Compartir és mirar l'altre de manera que la teva mirada esdevé nova. Després de les postres, un generós participant em convidà a prendre un cafè. Em digué: «Vós sou d'Andorra i un servidor de l'Ariège. Som veïns i no ens coneixem.» El Daniel Boulanger recordà que quan era nen passaven els andorrans a peu amb el ramat per Tarascon. Que encara no fa 40 anys

els canillencs anaven als mercats i a la fira de l'Ariège... i que alguns nuvis hi compraven les pintades per al banquet de noces. El bisbe de Pamiers digué que li agradaria tornar a Andorra, on va venir amb el seu pare quan era petit i no hi ha tornat més.

Vaig demanar un altre cafè. Ara, convidava jo. Parlarem de com *El gran Carlemany mon pare* de l'Himne Andorrà i la Mare de Déu de la Victòria —victòria de Carlemany— de Sabart ens unia. Que els Pirineus no podien ésser murs de Berlín que ens separen; han de ser braços que agermanen. Del cafè compartit en va néixer l'agermanament —*le jumelage*— del santuari de Sabart, patrona de l'Ariège, i del santuari de Meritxell, patrona d'Andorra. I marcàrem a les nostres agendes:

1. Demanar la benedicció de l'agermanament al bisbe d'Urgell i al de Pamiers

2. Encomanar a l'artista Jaume Rossa una talla de la Mare de Déu Meritxell per entronitzar-la al santuari de Sabart; i una de la Mare de Déu de la Victòria, per ser venerada al santuari de Meritxell

3. Fer extensiu l'agermanament amb Lourdes, Pirineu Atlàntic, Sabart. Meritxell, Pirineu Central i

Que la Llum
de Meritxell il·lumini
el vostre camí de Sant
Jaume fins a arribar
al *Campus Stella* que
és claror en les nits del
pelegrinatge de la vida

Canigó, Pirineu Mediterrani

4. Demanar la impressió d'un segell de la posta francesa amb el dibuix dels dos santuaris

Una llarga llista d'activitats de fraternitat seguí a la trobada intercanvi de camps de joves, participació en concerts i festes als respectius santuaris i el compromís del poble de l'Arieja de peregrinar el mes de maig al santuari de Meritxell sumant-se com una parròquia andorrana més al pelegrinatge nacional del temps pasqual, i el compromís del poble andorrà de peregrinar al santuari de Sabart el segon diumenge d'octubre, festa commemorativa de la darrera aparició de la Mare de Déu de Fàtima i d'aquesta manera agermanar les tres grans devocions de les nostres marededeus, les flors més belles dels Pirineus. Els dies 14 de maig i 15 d'octubre del 2006 tingueren lloc els primers pelegrinatges d'agermanament. L'arquebisbe Joan Enric Vives ens digué: «La Mare de Déu amb els noms de Meritxell i Sabart ens ajudarà a bastir una germanor europea fidel als valors espirituals, sensible a la solidaritat amb els qui pateixen, lluminosa i feliç de les seves arrels cristianes.» I el bisbe poeta de Pamiers Marcel

Perrier pregà : «*Notre Dame de Meritxell, Notre Dame de Sabart, conduís-nous, par nos humbles chemins, jusqu'à la fête sans fin pour tous les peuples.*»

«El que sembla recull», ens diu Jesús. El Miki, en els anys de monitor d'AINA, participà als pelegrinatges de les marededeus pirinenques: Lourdes, Sabart, Meritxell i Núria en format de campament itinerant. El jove, amb quatre companys infermers i tres familiars, ha pujat a Meritxell a buscar la «Credencial del Peregrino». Catedral de Santiago». Amb el passaport de pelegrí li desitjo que aquest camí cap a Santiago sigui una oportunitat de silenci per sentir la veu del cor; que la contemplació de la natura li obri els ulls a la bellesa de Déu i que caminar junts, com diu el papa Francesc en obrir el Sínode, el faci sentir germà de totes les persones del nostre planeta.

Des dels peus de la dolça Mare de tots, la meua Confident, la Meritxell, *Meridiem, Llum de Migdia*, dono el tret de sortida. Escric al passaport «Credencial del Peregrino»: Que la Llum de Meritxell il·lumini el vostre camí de Sant Jaume fins a arribar al *Campus Stella* que és claror en les nits del pelegrinatge de la vida.

La Xina i el jesuïta Matteo Ricci (Li Madou) (I)

BÀRBARA VIRGIL

Facultat de Teologia de Catalunya

Matteo Ricci va deixar una empremta indeleble en la història de les relacions amb la Xina.

Arribar a la llunyana Xina en temps dels primers jesuïtes era una gran fita. Ja sant Francesc Xavier havia deixat testimoni de quina era la importància i per això el darrer temps de la seva vida el va dedicar a intentar arribar a la Xina per poder comunicar-se amb la població local i els seus governants i fer arribar l'Evangeli. No va poder ser i va morir un dissabte 3 de desembre de 1552 a l'illa i port de Sanxon, o Shan-gxuan, anomenada pels portuguesos l'illa de Sant Joan, localitzada a les aigües del mar de la Xina Meridional davant de la costa sud de la Xina.

Uns mesos abans de la mort de sant Francesc Xavier, naixia a l'altra part del món, a Macerata, a la costa adri-

àtica d'Itàlia, el qui esdevindria el jesuïta que deixaria una petjada indeleble a la història de les relacions amb la Xina: Matteo Ricci.

Educats en escoles jesuïtes, a l'edat de dinou anys entra a la Companyia de Jesús i és format en ciències amb el famós físic jesuïta Christophorus Clavius. Ricci sent la vocació de treballar com a missioner a Àsia, on és destinat. És ordenat sacerdot a Cochín (actualment, Kochi, a l'estat indi de Kerala). El 1582 parteix de Goa i arriba a Macau el 7 d'agost. Immediatament es posa a la dura tasca d'aprendre la llengua xinesa.

Diu en que a la residència jesuïta de Zhaoqing, Ricci tenia exposat un mapa del món. Aquest mapa suscitava un gran interès entre els seus visitants. Per suggeriment d'aquests, el va copiar, va traduir els noms dels llocs al xinès i el va fer imprimir el 1584. És la primera edició del famós Mapamundi, Mapamondo o Yudi Shanhai Quantu. Possiblement en aquesta època va ser quan Ricci havia adoptat ja el seu nom xinès: Li Madou.

Cali portar als xinesos quelcom que desitgessin i els despertés la curiositat prou perquè els permetessin entrar i establir-se a l'imperi. La solució es va trobar en la ciència, que aleshores estava patint una veritable revolució a Europa, mentre que a la Xina passava per una certa decadència durant la dinastia Ming regnant. I en particular, seria l'astronomia i les matemàtiques les ciències que van donar més prestigi als jesuïtes i que els van obrir portes fins al mateix Emperador. El seu treball, especialment en la reforma del calendari, els va donar un gran prestigi a la cort xinesa.

Encara que van suportar períodes de persecució, sempre van saber superar les situacions difícils i a finals del segle XVII van aconseguir el que tant havien desitjat: un edicte imperial que els donava llibertat per predicar la fe cristiana a tot l'imperi i perquè tothom qui volgués pogués fer-se cristià.

Les grans fites arquitectòniques de la Tortosa episcopal (II)

La ciutat de Tortosa ha sabut preservar un seguit de patrimoni arquitectònic religiós de primer ordre. Sens dubte, l'edifici més important de tots és la catedral, joia del gòtic català que ara, amb la façana restaurada i la plaça remodelada, per primer cop des de fa segles s'obre al riu Ebre. Al costat mateix de la seu tortosina hi ha el palau episcopal, construcció menys coneguda, però igualment considerat una autèntica meravella de l'arquitectura gòtica.

L'interior de la catedral és extraordinàriament diàfan i lluminós.

Malgrat que ens trobem en un espai compartimentat, la sensació és d'un gran espai únic

Quan Mn. Víctor Manuel Cardona ens fa passar a l'interior de la catedral ens trobem en un espai inusitadament diàfan i lluminós. La intensa claror del migdia es filtra a raig fet per tots els finestrals i no hi ha cap racó que no quedi il·luminat de manera natural. Les tres naus, força amples, estan separades per grans columnes que, paradoxalment, no fan nosa a l'hora d'obtenir una vista general de tot l'interior, de manera que el visitant amb prou feines s'adona que existeixen. Malgrat que ens trobem en un espai compartimentat, la sensació és d'un gran espai únic. És exactament la mateixa percepció que deixa bocabadats els visitants de les basíliques de Santa Maria del Mar de Barcelona o de la Seu de Manresa. Ens queda clar que l'esperit romàntic decimonònic que va associar l'arquitectura gòtica amb la foscor, la barbàrie i la decrepitud, per desgràcia no va conèixer mai la diafanitat de la catedral de Tortosa ni d'altres de les nostres meravelles gòtiques. Quan alcem els ulls cap a les altes voltes ogivals, ens meravellem de l'esperit de finesa que posseïen els

artistes medievals d'aquesta terra.

La Mare de Déu, omnipresent

Seguint el nostre amfitrió recorrem la nau lateral en direcció a la façana per visitar una joia del tot imprescindible: la capella de la Mare de Déu de la Cinta. Aquí, una profusió monumental de formes i colors envolta la imatge i la relíquia de la patrona de Tortosa. «Com es pot comprovar», ens diu Mn. Víctor Manuel Cardona, «la capella de la Cinta és d'un estil molt diferent del que acabem de veure. Es tracta d'una construcció barroca dels segles XVII i XVIII, obra de diversos artistes, que no escatima recursos per narrar l'aparició de la Mare de Déu al segle XII en aquesta ciutat. El color rogenc que veiem per columnes, frisos i murs torna a ser de la pedra de la Cinta, però també hi trobem altres materials de molta qualitat, com ara marbre o jaspí». Els lampadaris, els daurats, les triomfants escenes de teofanies i els materials nobles presents per tot arreu ens fan creure que ens trobem dins de la sala d'un palau reial. Però en tot

La Capella de la Mare de Déu de la Cinta, obra prototípica del barroc.

cas, aquest no va ser fet per a una reina qualsevol, sinó per a la Reina per antonomàsia, la Mare de Déu. La imatge de Maria, en contrast amb tot el que l'envolta, prescindeix de colors i de gales; en té prou amb la blancor esmorteïda de l'alabastre i una senzilla túnica. Va ser justament la seva humilitat la que la va fer mereixedora del màxim enaltiment.

La capella de la Cinta no és l'únic lloc important on es venera la mare de Déu a la catedral Tortosina. Tornem a la nau central i ens encaminem cap a l'altar. Abans, però, Mn. Cardona s'atura perquè ens fixem en les trones que hi ha a dreta i esquerra, adossades als pilars. La barana que tanca l'escadada de cadascuna d'elles està ricament esculpida amb un seguit de figures humanes. El nostre guia ens fa saber que «a la trona de la banda nord l'escultor hi va representar els quatre evangelistes, que es poden reconèixer pels animals o figures simbòliques que els identifiquen, perquè és la trona des d'on es proclamava l'Evangeli. A la del sud, en canvi, que és la trona de l'Epístola, hi ha esculpits quatre dels pares llatins de l'Església: sant Jeroni, sant Ambrós, sant Agustí i sant Gregori».

Prosseguim endavant fins davant mateix de l'altar. Rere d'ell destaca un retaule singular que de seguida ens crida l'atenció per les dimensions i per la intensitat dels colors blau i daurat. Al bell mig sobresurt una imatge de la Mare de Déu amb l'Infant, i a un costat i a l'altre s'arreglaren una munió de figures més petites. Mn. Cardona ens fa saber la importància d'aquesta obra: «És el retaule gòtic de la Verge de l'Estrella. Ens trobem davant d'un retaule gòtic del segle XIV, tallat en fusta i policromat, datat del segle XIV. No ens n'han arribat gaires en un estat de conservació tan bo i amb les pintures originals tan ben preservades. Però la peculiaritat d'aquest retaule és que es tracta d'un políptic plegable, que es pot tancar com una gran caixa; a més, les figures no estan enganxades al retaule, sinó que són mòbils i es poden treure i posar.»

Ens hi atensem per poder

copsar bé aquestes diferents escenes, que narren la vida de Jesús i de la Verge. Vistes de prop, les expressions de les figures tenen un lleuger toc naïf que les fa entrançables. Tots els personatges porten vestidures daurades, que ressalten sobre el fons blavenc. Ens fixem en la tendresa del Naixement a Betlem, en l'elegància dels Reis mags i en la perplexitat d'Adam i Eva en ser alliberats per Crist de la terrible gola de l'infern. Ens hi passem una bona estona i aquí i allà anem descobrint tota mena de detalls. Però quan creïem haver descobert tots els secrets del retaule, el nostre amfitrió ens fa adonar-nos que hi havia tota

Les escales de caragol ens duen fins als terrats, que són perfectament visitables

El retaule gòtic de fusta de la Mare de Déu de l'Estrella, una joia del segle XIV.

una part de l'obra que encara no havíem vist: en plegar el retaule apareix tota la part del darrere, que fins ara ens havia quedat oculta, i que està pintada amb belles escenes de la vida Crist.

Del deambulatori als terrats

Encara admirats, continuem la visita per la part del deambulatori, rere el presbiteri. Torna a ser un espai molt ample, amb capelles de grans dimensions. Ens fixem especialment en una d'elles, la de la Pietat. Mn. Víctor Manuel Cardona ens fa saber que la va fer construir una família noble de la ciutat, els Boteller. La capella conté un Sant Crist jacent, però el més interessant són els arcs d'alabastre de l'entrada. L'artista, que els va esculpir en un gòtic florit, va fer un seguit de filigranes molt elaborades que s'entrellacen entre elles fins a l'infinit. A nosaltres ens recorden les formes del corall, o també les filigranes esculpides en forma de corda que decoren alguns grans monestirs portuguesos. La història de l'art ofereix de tant en tant lligams i afinitats sorprenents.

Visitem un moment la sagristia barroca, de grans dimensions, i que presenta semblances amb la del monestir de Poblet. La de Tortosa preserva calaixeres i altres mobles d'època força interessants. Ràpidament pugem per unes infinites escales de caragol que ens duen fins als terrats de la catedral, i que amb la restauració del conjunt són perfectament visitables. Com si fóssim vigies d'una fortalesa ens enfilem rere el nostre guia planta a planta fins a sortir a l'exterior. La ciutat queda als nostres peus: a una banda les teulades del nucli antic de Tortosa i l'impressionant castell de la Suda; a l'altra, el riu, que baixa ample i silenciós, veritable columna dorsal de la ciutat. Més enllà, la massa rocosa dels Ports s'alça com una muralla, com el dic de contenció d'un món feréstec allunyat de la suavitat de les hortes regades per l'Ebre. Un lleuger vent de cerç que baixa de terra endins ens ve a refrescar i ens fa oblidar el bat de sol que cau en aquesta hora del migdia.

JOAN ÀGUILA CHAVERO, pvre.
Vicari episcopal de la pastoral

Els joves fan camí cap a Santiago

Avui acaba a Santiago de Compostel·la el Pelegrinatge Europeu de Joves, una trobada que ha aplegat nois i noies provinents de tot Europa després d'unes jornades de camí i que els ha portat a confluïr allà on la tradició situa la tomba de l'apòstol sant Jaume.

El lema d'aquest pelegrinatge és «Jove, aixeca't i sigues testimoni. L'apòstol sant Jaume t'espera». Aquesta convocatòria vol ser una invitació als joves a aixecar-se, a respondre amb promptitud a la crida del Senyor i a difondre la bona nova de l'Evangeli. Aquest lema està inspirat en l'Evangeli de Lluc, on l'expressió *aixecar-se* es pot traduir, també, com 'ressuscitar' o 'viure' en el Senyor.

L'any jubilar Xacobeo era el 2021 ja que el 25 de juliol queia en diumenge, però a causa de les restriccions encara vigents aleshores per la pandèmia de la Covid-19 es va ajornar a aquest estiu. Sigui com sigui, aquesta convocatòria ha donat

la possibilitat a molts dels nostres joves de fer experiència de pelegrinatge per trobar-se amb les arrels de la nostra fe.

Resulta un fet especialment oportú que aquest Pelegrinatge Europeu de Joves arribi després d'una fase diocesana de procés sinodal en la qual també els joves han pogut participar durant aquest curs. El passat 11 de juny tots els representants de cada bisbat fèiem arribar les propostes diocesanes a la Conferència Episcopal Espanyola i moltes d'elles eren el resultat d'allò que proposen els nostres joves. Tot plegat ha fet possible que aquests mateixos joves que van fer experiència de sinodalitat en comunió, participació i missió, ara puguin viure, també, la culminació d'aquesta experiència pelegrinant a Santiago i trobant-se amb una multitud diversa de persones provinents de tots els racons d'Europa per viure la comunió, la participació i la missió tornant als fonaments de

la fe apostòlica i cercant la fidelitat a l'Evangeli.

Els nostres joves estan fent una experiència molt profunda i intensa, i segur que tornaran transformats per aquest pelegrinatge que suposa, en molts casos per a ells, un punt d'inflexió en les seves vides i una oportunitat de conversió per esdevenir deixebles missioners. Procurem tots plegats que, quan tornin aquests joves a les nostres comunitats parroquials, es trobin amb parròquies que continuen fent camí, que han assumit els reptes que proposen les conclusions del procés sinodal i que estan en marxa per donar resposta, també, als reptes que la societat actual ens planteja tot confiant en l'assistència del do de l'Esperit Sant. Si això és així segur que aquest Pelegrinatge Europeu de Joves a Santiago serà, per als joves i per a l'Església en camí, una veritable oportunitat de renovació i de Gràcia.

FRANCESC CONESA
Bisbe de Solsona

Proposar la fe en una societat plural

Unit al diàleg sempre hi ha l'anunci, perquè la missió de l'Església i de cada cristià és anunciar Jesucrist com la bona notícia de Déu per a l'home. Ho fem sabent que la proposta cristiana és una més d'entre les moltes que escoltaran els nostres contemporanis, si bé tenim la convicció que Crist i l'Evangeli són la resposta a les seves cerques més profundes.

Crec que és molt important l'estil, la manera com presentem Jesús i l'Evangeli. A la primera carta de Pere el seu autor diu a uns cristians que estaven vivint en un ambient hostil que no responguin amb violència sinó «donant raó de l'esperança a tothom que la demani» (3,16). I afegeix: «però feu-ho amb amabilitat i respecte». La paraula que proclamem és molt important, però també hem de cuidar la manera com ho fem.

Abans de res, el nostre anunci de Jesucrist ha d'estar caracteritzat sempre per l'exquisit respecte a la consciència dels altres. La presentació de la fe no pot ésser mai impositiva, sinó que ha de tenir el caràcter de proposta, d'oferta de vida. No hi ha evangelització sense diàleg i sense respecte de les persones. La proposta de l'Evangeli ha d'adoptar l'estil de diàleg, com el que Jesús va mantenir amb la Samaritana o amb els deixebles d'Emmaús. Posar en pràctica aquest estil evangelitzador requereix de nosaltres la proximitat, la capacitat d'escoltar i la comprensió. No ens podem situar davant dels altres jutjant i condemnant, sinó amb

respecte, obertura de mires i empatia. «En la nostra relació amb el món, se'ns convida a donar raó de la nostra esperança, però no com a enemics que assenyalen i condemnen» (papa Francesc, *Evangelii gaudium*, 271).

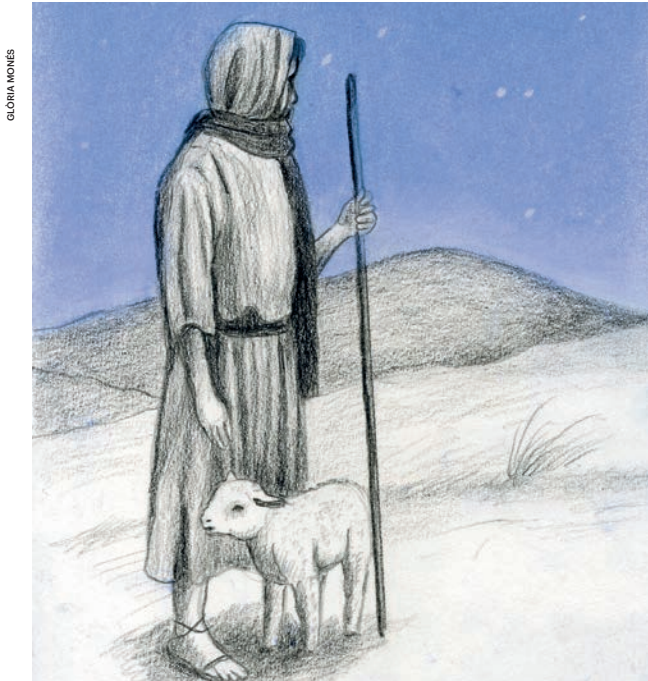
Aquesta és la raó per la qual el papa Francesc critica sovint el «proselitisme». L'Església «diu» creix per atracció i per testimoniatge, però mai per proselitisme, que és un intent d'imposar una ideologia prescindint de la gràcia. No és lícit pressionar els altres perquè acceptin les nostres creences. El Concili va recollir un principi, que és clau per a tota evangelització: «La veritat no s'imposa sinó per la força de la mateixa veritat, que penetra, amb suavitat i fermesa alhora, a les ànimes» (DH 1). Deixem que sigui l'Evangeli el que s'endinsi «amb suavitat i fermesa» als cors dels homes.

M'agrada citar un text del final de la carta als colossencs, on Sant Pau dona aquest consell: «La vostra conversa sigui sempre agradable, amb la seva mica de sal, sabent com tractar cadascú» (Col 4,6). No es pot anunciar l'Evangeli amb cares tristes i llargs discursos, sinó que cal que el nostre estil sigui amè, sabent ressaltar el que l'Evangeli té d'amable i atractiu, exposant-ne el contingut sense rigideses i sent sensible a cada persona i la situació en què es troba.

(De la conferència «Creure en Jesucrist en una societat plural» pronunciada a Mollerussa, 20-4-2022)

COMENTARI DE LA PARAULA

Vetllar o vetllar

GLÒRIA MONÉS

Després de llegir la setmana passada que les riqueses eren una font inesgotable de perills, veiem en l'evangeli d'aquest diumenge que aquesta exigència de màxims comporta un canvi d'actitud: les possessions materials cal vendre-les, donar-les als qui les necessiten i fer-se un tresor al cel. Jesús no explicita aquí en què consisteix aquest tresor on hi tindrem el nostre cor. Tanmateix el conjunt de l'evangeli ens dona la resposta: es refereix a un canvi de valors, Jesús ens imposa compartir els béns no la pobresa, a omplir bosses de valors com l'amistat, l'esperança, el servei, el compartir i la solidaritat. Aquests són tresors que ni els lladres, ni les arnes visitaran.

Però, sobretot, Jesús posa l'accent en què és el que pot dificultar aconseguir aquest tresor: l'ansietat per voler tenir satisfetes les nostres necessitats. Jesús ens exigeix mantenir-nos alerta perquè el nostre cor no es deixi seduir per l'atracció dels béns materials. Per això cal estar a punt i tenir el cos cenyit i les llànties enceses perquè, com el lladre, quina compa-

ració més impactant!, Jesús es fa present quan menys te l'esperes i quan gairebé no hi penses.

La pregunta de Pere, en representació dels deixebles, sobre si Jesús es dirigeix a ells o a tothom sembla que queda sense resposta, però no. I tant que Jesús la respon! I a més a més, ens interpel·la a nosaltres de manera directa. Tots els deixebles de Jesús, amb més o menys grau, som administradors dels béns que se'ns han donat. Des de l'inici se'ns diu que el Pare es complau a donar-nos el Regne. És clar que també s' està dirigint a nosaltres que, en el present, igual que els criats o els deixebles del text, hem de seguir complint amb les obligacions, perquè l'Amo pot presentar-se en qualsevol moment. Vetllem i estiguem a punt, l'exigència és màxima, Jesús ve. Nosaltres no tenim excusa, sabem el que vol. Demanem a l'Esperit Sant que ens enrobusteixi i ens afermi en aquesta invitació a vetllar.

JAUME BALATEU
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ
Coordinador d'Escola
d'Animació Bíblica

Eren de classe baixa els primers cristians?

Troblem una base documental suficient per respondre afirmativament a la pregunta. La lectura dels llibres que componen el Nou Testament ens mostra com als inicis de la comunitat cristiana aquesta estava formada principalment per ciutadans de classes inferiors i, fins i tot, esclaus.

Però, a més, hi ha altres testimonis que així ho testimonien. És el cas de Cels, filòsof grec, que es mofa d'una religió fundada pel fill d'una família humil i que d'entrada recluta uns pescadors. També Tacià parla d'una religió de pobres insignificants allunyats del poder i la riquesa.

Tanmateix, menys d'un segle després, Plini el jove informa a Trajà que entre els cristians hi ha fidels de tota condició, inclosos ciutadans romans. Què ha passat? Hamman, en la seva *La vida cotidiana de los primeros cristianos* (Palabra 1985), ens ofereix una clau interessant sobre aquesta transformació: «La fe anivella les classes i suprimeix les distincions socials. Tots s'uneixen en l'elecció comuna i personal, que els du a anomenar-se amb tota veritat "germà" i "germana".»

La fe cristiana anirà acompanyada d'una praxi solidària en què no només es proposarà un amor «espiritual» sinó que s'animarà a compartir i, així, redistribuir els béns materials. Recordem, per exemple, el «ho tenien tot en comú» que apareix en els sumaris dels Fets dels Apòstols 2 i 4. O el succés amb Ananies i Safira del capítol 5 del mateix llibre.

Les paraules següents de Pau són molt clares respecte de com ha de ser aquesta rellevant transformació de la primera comunitat: «Tots els qui heu estat batejats en Crist us heu revestit de Crist. Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist» (Ga 3,27-28).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XIX de durant l'any

Lectura primera

Sv 18,6-9

*Amb un mateix fet castigàveu
els adversaris
i ens cobríeu de glòria a nosaltres,
que vós havíeu cridat*

Lectura del llibre de la Saviesa:

Aquella nit de la sortida d'Egipte havia estat anunciada per endavant als nostres pares perquè se sentissin encoratjats en veure acomplerts els juraments en què havien cregut. El vostre poble esperava la salvació dels justos i la perdició dels enemics. Amb un mateix fet castigàveu els adversaris i ens cobríeu de glòria a nosaltres, que vós havíeu cridat. Els fills sants d'un poble bo oferiren víctimes invisibles, es comprometeren a observar aquesta llei divina: tot el poble sant havia de participar igualment dels béns, com havia participat dels perills. Després entonaren per primera vegada els cants de lloança dels pares.

Al·leluia

Mt 24,42a,44

*Vetlleu, estigueu a punt,
que el Fill de l'home vindrà
a l'hora menys pensada*

Evangelí

Lc 12,32-48

Estigueu a punt també vosaltres

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «No tingueu por, petit ramat: el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne. Veneu els vostres béns i distribuïu els diners als

Salm responsorial

32

Justos, aclameu el Senyor,
fareu bé de lloar-lo, homes rectes.
Feliç la nació que té el Senyor
per Déu, feliç el poble
que ell s'ha escollit per heretat.

*R. Feliç el poble que el Senyor
s'ha escollit per heretat.*

Els ulls del Senyor vetllen
els qui el veneren,
els qui esperen en l'amor que els té;
ell els allibera de la mort,
i els retorna en temps de fam. *R.*

Tenim posada l'esperança
en el Senyor,
auxili nostre i escut
que ens protegeix
Que el vostre amor, Senyor,
no ens deixi mai;
aquesta és l'esperança
que posem en vós. *R.*

qui ho necessiten. Feu-vos bosses que no s'envelleixin, aplegueu-vos al cel un tresor que no s'esgotarà; allà els lladres no s'hi acosten ni les arnes no fan malbé res. On teniu el vostre tresor hi tindreu el vostre cor.

»Estigueu a punt, amb el cos cenyit i els llums encesos. Feu com els criats, que esperen quan tornarà el seu amo de la festa de noces per poder obrir la porta tan bon punt trucarà. Feliços els criats que

Lectura segona

He 11,1-2.8-19

*Esperava aquella ciutat que té Déu
mateix com a arquitecte i constructor*

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, creure és posseir anticipadament els béns que esperem, és conèixer per endavant allò que encara no veiem. L'Escriptura ha guardat la bona memòria dels antics, perquè havien cregut. Gràcies a la fe, Abraham, quan Déu el cridà, obeí a la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Sortí del seu país sense saber on aniria. Gràcies a la fe, residí en el país que Déu li havia promès com si fos un foraster, vivint sota tendes igual que Isaac i Jacob, hereus com ell de la mateixa promesa. És que esperava aquella ciutat ben fonamentada que té Déu mateix com a arquitecte i constructor. Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la capacitat de fundar un llinatge, tot i la seva edat avançada; i és que va creure en la fidelitat de Déu, que li ho havia promès. Per això d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar.

Tots aquests moriren en la fe, sense haver posseït allò que Déu els prometia, sinó contemplant-ho de lluny i saludant-ho, i confessant que eren estrangers i forasters en el país. [...]

l'amo trobarà vetllant al moment de la seva arribada. Amb tota veritat passarà a servir-los d'un a un. Feliços si els trobava sempre vetllant, ni que vingués a mitjanit o a la matinada. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora que el lladre vindria, no hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada.» [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Agost

7. DIUMENGE

Diumenge XIX de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 18,6-9; Salm 32 / Hebreus 11,1-2.8-19 / Lluç 12,32-48

SANTORAL: Albert Tràpani, prev.; Gaïetà, prev. i fund.; Sixt II, p. i mr.

8. DILLUNS

Sant Domènec de Guzmán (MO), Blanc. Lectures: Ezequiel 1,2-5.24-2,1a / Salm 148 / Mateu 17,22-27
SANTORAL: Ciríac, Llarg i Esmaragde, mr.; Domènec de Guzmán, prev. i fund.

9. DIMARTS

Santa Teresa Beneta de la Creu (F), Vermell. Lectures: Osees 2,14b15b.19-20 / Salm 44 / Mateu 25,1-13
SANTORAL: Domicià, b.; Esteve, b. i mr.; Romà, mr.

10. DIMECRES

Sant Llorenç (F), Vermell. Lectures: 2 Corintis 9,6-10 / Salm 111 / Joan 12,24-26
SANTORAL: Astèria, vg. i mr.; Dedot, b.

11. DIJOUS

Santa Clara (MO), Blanc. Lectures: Ezequiel 12,1-12 / Salm 77 / Mateu 18,21-19,1
SANTORAL: Susanna, vg. i mr.; Tiburci, mr.

12. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 16,1-15.60.63 / Salm Is 12,2-6 / Mateu 19,3-12. O bé: *Santa Joana Francesca de Chantal* (ML), Blanc. Urgell: *beat Eusebi Codina, Ramon Illa i Sebastià Riera* (ML), Vermell.
SANTORAL: Herculà, b.; Hilària, mr.; beat Innocenci XI, p.; beat Joan de Rieti, rel.

13. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 18,1-10.13b.30-32 / Salm 50 / Mateu 19,13-15. O bé: *Sants Poncià i Hipòlit* (ML), Vermell. Urgell: **beat Josep Tàpies** (MO), Vermell; Tarragona: *beat Marià Mullerat* (ML), Vermell; Girona, Lleida, Solsona, Tarragona i Vic: *beats màrtirs Missioners fills del Cor Immaculat de Maria* (ML), Vermell.
SANTORAL: Aurora, vg. i mr.; Cassià, mr.; Centola, vg. i mr.; Concòrdia, mr.

El Sant 9 AGOST

Santa Teresa Beneta de la Creu

Algunes de les personalitats catòliques més singulars del segle XX procedien de la fe jueva. Aquest és el cas de la filòsofa Simone Weil, del cardenal i arquebisbe de París Jean-Marie Lustiger o de la carmelita Edith Stein (1891 – 1942), la nostra santa d'aquesta setmana.

Nascuda a la ciutat alemanya de Breslau, avui Wrocław, Polònia, i educada en un judaisme pietós, d'adolescent es va fer agnòstica. Dotada d'una intel·ligència excepcional, va estudiar filosofia i va ser l'alumna privilegiada del pensador Edmund Husserl, fundador de la fenomenologia. Impulsada per la recerca de sentit, el 1921 Edith es va convertir al cristianisme llegint la vida de santa Teresa de Jesús i durant uns quants anys es va dedicar a la docència. L'any 1933 va entrar al Carmel de Colònia amb el nom de Teresa Beneta de la Creu, i com a religiosa va aprofundir en l'amor de Crist alhora que va obtenir el permís per continuar la seva activitat filosòfica. D'aquesta dedicació, n'han quedat diversos llibres. La pressió contra els jueus va forçar la nostra santa a traslladar-se a una comunitat d'Holanda, però amb l'esclat de la guerra i la invasió nazi, santa Teresa Beneta es va veure de nou perseguida. L'any 1942 va ser arrestada pels nazis i va ser duta a Auschwitz, on va morir a la cambra de gas. Joan Pau II la va canonitzar el 1998, i la va declarar copatrona d'Europa.

Per a la nostra formació litúrgica

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

La Litúrgia és una dimensió fonamental per a la vida de l'Església. Així ens ho ha recordat el papa Francesc amb la publicació de *Desiderio desideravi*, carta apostòlica dedicada a donar uns elements de reflexió sobre la formació litúrgica del poble de Déu i que publicà a finals del mes de juny passat.

Amb aquests elements de reflexió, el Sant Pare pretén encoratjar a tots aquells que entenen sobre litúrgia que ajudin el poble sant de Déu a beure de la que, segons el papa Francesc, sempre ha estat la font principal de l'espiritualitat cristiana.

Aquesta carta apostòlica, tot i ser la darrera publicada, no és l'única sobre matèria litúrgica. En el magisteri de l'Església hi ha nombrosos documents que tenen en compte aquesta dimensió fonamental per a la vida de l'Església. Potser l'estiu és un bon moment per recordar algun dels títols i el mes d'agost una bona ocasió per fer-ne lectura.

Cal recordar als nostres lectors que els títols del magisteri pontifici els podran trobar fàcilment gràcies al navegador web habitual. Però cal tenir en compte que és molt difícil redactar un elenc de tots els títols. Tot i així, podem presentar els més importants. Aquells que són els llibres de capçalera de tot bon liturgista, sense tenir en compte els llibres litúrgics pròpiament i les seves fonts.

En la nostra llista de títols de documents pontificis sobre Litúrgia no

podem oblidar la *Mediator Dei*, encíclica publicada l'any 1947 pel papa Pius XII. En el document s'especifica com l'Església continua en l'acció litúrgica l'ofici sacerdotal de Jesucrist. A més, va establir les bases de la gran constitució *Sacrosanctum concilium* de l'any 1963.

Precisament la *Sacrosanctum concilium* tampoc no pot faltar en la nostra llista. La constitució sobre la sagrada litúrgia va establir els principis generals de la reforma del Concili Vaticà II i el foment de la sagrada litúrgia endinsant-nos en la naturalesa d'aquesta i de la seva importància en la vida de l'Església. És en aquest document on, a més, s'especifica la necessitat de promoure la formació litúrgica i la participació activa del poble fidel.

Si després d'aquestes lectures tenim ganes de continuar llegint sobre matèria litúrgica, llavors trobarem diversos textos del magisteri que ens ajudaran a aprofundir en cadascun dels temes d'una manera més específica. Per posar només uns exemples i perquè ajudin com a motivació als nostres lectors, em limito a citar-ne tres de sant Joan Pau II. *Misericordia Dei* ens presenta alguns aspectes sobre el sagrament de la penitència. *Dies Domini* sobre la santificació del diumenge i finalment *Ecclesia de Eucharistia* sobre l'Eucaristia en relació amb la vida de l'Església. En definitiva, un bon elenc que contribuirà a la nostra formació litúrgica.

Importantíssims i recents descobriments astronòmics

ENRIQUE SÁNCHEZ COSTA
Coronel de l'Exèrcit

Aquests darrers temps han estat d'allò més fructífers en l'avanç de l'astronomia, en uns moments enormement propers al límit de l'univers inicial, és a dir, a l'instant del Big Bang. Així, el mes de març passat el satèl·lit espacial Hubble, en una feliç troballa, gairebé al límit de la seva edat útil, va detectar l'estrella més llunyana descoberta fins ara (Eärendel o «astre naixent» en la seva traducció del galaic), a 12.900 anys llum de nosaltres.

D'altra banda, a mitjan mes d'abril, un equip d'investigadors pertanyents al Centre d'Astrofísica de Harvard i del Smithsonian Institute, després de més de 1.200 hores d'observació de 700.000 dades proporcionades per un telescopi d'infrarojos a terra (Regne Unit) i un radiotelescopi espacial (el James Webb llançat fa poc a l'espai) afirmen haver trobat la galàxia més llunyana de la història astronòmica, situada a uns 13.500 milions d'anys llum, molt propera —en termes astronòmics— al Big Bang. Avi Loeb, coautor de l'estudi, ha manifestat que «és

com un nadó gegant a la sala de parts de l'univers primitiu».

Detallem ara tots dos casos. «Astre naixent» s'ha aconseguit detectar com a estrella individual per un autèntic regal de la natura, perquè la llum de la galàxia més propera al seu cúmul «Albada» va magnificar, en un moment determinat —que es calcula quedava llavors a només 959 anys del Big Bang (7% dels 13.700 que ara ens separen d'ell)—, 5.000 vegades la d'Aender i així va permetre un espectre visible enormement amplificat que podia deixar empremta digital. Això va aprofitar el mirall reflector d'un radiotelescopi (el Hubble) en posició apropiada en aquesta circumstància. Cal afegir que aquesta estrella es va formar, com també les del seu cúmul, quan el jove univers tan sols tenia mil milions d'anys, per la qual cosa ara mateix ja no existeix, i es va extingir per explosió quan va arribar a la fi de la seva vitalitat (cent anys còsmics). Això no obstant, la seva resplendor continua viatjant al llarg dels esmentats 12.900 anys llum que ens separa d'ella.

HD1 és només una de les més de cent nebuloses creadores de miríades d'estrelles que el James Webb (abreviadament JWST) pot observar alhora. Scott Acton, científic de control i detecció de front d'ones Ball Aerospace del JWST, va comentar que «hi ha imatges arreu i mostren que estem envoltats per una simfonia de la creació». Aquest observatori a l'espai que és el Webb funciona com una màquina del temps que pot rebobinar fins a poc abans del Big Bang, satisfacció de tot astrònom.

«I nosaltres, què hi podem afegir?» (Frase que molt sovint fa servir el meu admirat Mn. Francesc Nicolau, col·laborador de *Catalunya Cristiana* des del 1983 a l'àmbit de la cosmologia). Doncs ressaltar la sensació de vertigen que produeix pensar en el «buit» després de la frontera de fi d'espai més enllà del Big Bang i a l'estupor del misteri del «què hi havia abans?» i «qui el va prendre?». Arribarà la ciència a aclarir aquestes incògnites? Em sembla que aquí s'entra ja en termes similars a la llegenda teològica del diàleg de sant Agustí amb l'infant a la platja.

El satèl·lit espacial Hubble ha detectat l'estrella més llunyana descoberta fins ara.

© European Space Agency

Postals des d'Andalusia

Paraules al meu jardí (1)

Serà bo que aprofitem aquests mesos d'estiu, per a molts també de vacances merescudes, i que cuidem aquest «jardí interior» que tant de bo portem a dins. Aprofito aquest mes per oferir als nostres lectors algunes «rosses-paraules» del meu jardí.

Acompanyants

Avui, la paraula *acompanyant* forma part del llenguatge pastoral. Ja fa molts anys, se'ns parlava dels anomenats «directors espirituals» que, d'alguna manera, «dirigien» la nostra vida. Avui, en canvi, se'ls anomena *acompanyants*: persones que ens acullen, que ens escolten, que ens orienten, que ens aconsellen, que atenen els nostres laments, que curen les nostres ferides...

«Alegra't»

«Alegra't», és el primer que Maria escolta de Déu i el primer que hem d'escoltar també avui. Entre nosaltres falta alegria. Sovint ens deixem contagiar per la tristesa d'una Església envellida i gastada. Ja no és Jesús Bona Notícia? No sentim l'alegria de ser-ne seguidors? Quan falta l'alegria, la fe perd frescor, l'amistat entre els creients es refreda. Tot es fa més difícil. Aquell gran «rector del món», Joan XXIII, ens va deixar un consell: «No sigueu profetes de calamitats.»

Amor

El secret del món rau en la frase de sant Joan: «Déu és amor.» L'amor és l'argument central del cristianisme. Una Església sense amor és la gran farsa, la gran mentida. L'amor cristià té centelleigs lluminosos: «Afectiu», és a dir, mà estesa per a l'abraçada; efectiu, és a dir, d'obres; universal, ningú en queda exclòs; sobrenatural, «en cada persona bateja la imatge de Déu, és un altre Crist».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Un somni

Què li passa al món? No entenc que l'home sigui tan egoista, el poder per a uns quants i el patiment per als altres.

Amb la guerra d'Ucraïna, milers de persones han hagut de fugir de casa, per esquivar la mort, sense saber on anar. Quina tristesa per tots els infants i els ancians! Moltes persones ho han abandonat tot per fugir i buscar una petita normalitat. Quant de patiment pels companys que es queden al país per lluitar per la llibertat que tots desitgem.

M'agradaria molt que tots els pobles del món no haguessin de viure cap conflicte bèl·lic i que només haguessin de lluitar per mantenir un planeta en bones condicions. Desitjo que els nostres descendents puguin viure sense patir pel canvi climàtic, ni per la fam, ni la pobresa extrema que pateixen molts éssers humans. Ja sé que això és una utopia, però és el somni de moltes persones bones.

MARIA GARCÍA

Impregnar-se del do eucarístic

El profeta Elies necessitava el pa regalat. Amb el seu «prou» i «no puc més» va rebre el Pa de la Sagrada Eucaristia... va menjar i va aixecar els ànims. «Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.» (Aquesta promesa es troba a l'Eucaristia.)

Què aporta? Què s'hi celebra? Quines són les seves aspiracions i anhels?

Molts creients viuen avui en un context secularitzat que ja no entén la fe cristiana, en general, i

encara menys l'Eucaristia, en particular.

Felip, als Fets dels Apòstols, pregunta a l'etiop: «Entens això que llegeixes?» (Ft 8,30).

Si busquem les causes per les quals l'Eucaristia ha perdut atractiu, ensopeguem amb la qüestió principal: com podem expressar en comú la nostra fe en temps de postmodernitat?

Que Crist sigui anunciat, conegut i lloat!

JOSEP VIDAL BORRÀS

Atac frontal a la família

La llei de l'avortament fa un pas més perquè les menors de 16 anys puguin avortar sense el consentiment dels seus pares, la qual cosa suposa un atac a la lliure potestat dels progenitors.

No reconeix el dret a l'objecció de consciència del cos sanitari en l'exercici de l'avortament.

Hem passat del dret a l'avortament a l'obligació de fer-lo.

La societat està en perill!

La vida d'un innocent està en perill!

És un atac frontal a la família, cèl·lula de la societat, on hem après uns valors com el respecte i l'amor i la cura dels uns pels altres.

És un repte al qual hem de fer-hi front els que estem en defensa de la vida, des de la concepció fins a la mort natural.

ANA MARÍA DEL VALLE BUENO

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Cal reconèixer en la natura i l'espiritualitat les claus per sortir de l'espiral consumista»

Bernat Sellarès és l'autor del llibre «Economia i ecologia»

MAC

Economista i filòsof, Bernat Sellarès és professor i gerent de la Facultat de Filosofia de Catalunya de la Universitat Ramon Llull. També és professor d'Història del pensament econòmic i polític a la Universitat Autònoma de Barcelona. Aficionat al ioga i a la natura, des del 2020 és coordinador, juntament amb altres economistes, del moviment internacional Economy of Francesco. Acaba de publicar el llibre *Economia i ecologia. Rebrotar per tornar a casa*, publicat per Editorial Claret i Justícia i Pau.

Amb quins propòsits ha escrit aquest llibre?

L'objectiu és doble i respon a dues experiències personals ben concretes i intenses. La primera experiència és el que anomeno el meu pas pel «món econòmic», tant l'acadèmic com l'empresarial, on vaig adonar-me que l'objectiu de fons en aquests entorns era créixer il·limitadament, produir cada vegada més. El llibre neix amb la finalitat d'explicar i denunciar aquest sense sentit: no podem produir més any rere any quan sabem que els recursos són limitats.

I la segona experiència personal?

La meva conversió. Vivia des de feia anys amb una sensació interior d'haver de córrer, de competir, d'arribar al màxim, en tots els sentits. Però en un moment determinat vaig sentir una veu dins meu que em preguntava: «Per què corres?» Jo en aquell moment no era ni tan sols creient, i va ser en aquell parer, en aquell repòs interior, on ja no corria per arribar al primer, que Déu em va venir a buscar; tot i que m'agrada més dir que Ell em va donar l'oportunitat de buscar-lo, de

seguir-lo. D'aquesta experiència concreta neix el segon objectiu del llibre, que en aquest cas no és una crítica sinó una proposta concreta: reconèixer en la natura i l'espiritualitat les claus per sortir d'aquesta espiral productiva i consumista que ens fa viure amb més però que és viure menys, més superficialment, amb menys intensitat.

És possible, a hores d'ara, la reconciliació del progrés econòmic amb la preservació de la natura?

Ha de ser-ho. No podem oblidar que això que el Papa anomena «la casa comuna» no només és on vivim nosaltres, sinó que també som nosaltres. Els humans, tal com diu la Bíblia ja en el Gènesi, som part de la natura, estem fets d'ella, de la terra, tot i que ho haguem oblidat. Per tant, si no fem compatible el desenvolupament econòmic amb el manteniment de la nostra casa no tenim futur com a espècie i, encara més, podem comprometre el de la resta d'éssers vius.

Els ciutadans vivim un desarrelament físic amb la natura.

Efectivament, i d'aquí se'n deriva, per exemple, aquesta convicció

delirant que l'economia ha de créixer il·limitadament. Perquè si observem la natura ens adonem que no hi ha res que creixi il·limitadament, cada any més i més. A la natura tot és cíclic: l'espiga de blat que ha servit per alimentar-nos mor per donar-nos aliment, i retorna a la terra a través dels excrements per tornar a fertilitzar el camp i poder menjar de nou l'any vinent. La pèrdua de consciència d'aquesta ciclicitat, això que n'hi diem economia circular, és una mostra de com de desconnectats estem de la natura.

També és un desarrelament espiritual...

Sí, aquesta desconexió no només és física, en el sentit que els nostres residus no són reintegrats en la natura, sinó també espiritual. En l'experiència personal de revelació que comentava al principi, gran part d'aquest inici de relació amb Déu es va donar en moments on no feia res (recordem que Déu mateix reposa el darrer dia de la creació: el Sàbat); però no només això, sinó que aquests moments de revelació no es van donar en qualsevol lloc sinó en espais naturals, enmig del bosc. Aquest és actualment un dels pocs llocs on encara podem viure el silenci al nostre país. Aquell silenci que no és un silenci buit sinó un silenci habitat, el silenci característic dels entorns naturals més verges.

Comenta en una de les pàgines que la pregària és també un «exemple de vida natural».

Sí, això que anomeno «vida natural» és part de la proposta del llibre. Com explico, tenim vides on cada ve-

gada vivim més a través d'un dispositiu. Poso l'exemple de la cadira: de fer servir tantes vegades la cadira per seure (un dispositiu ens *disposa* d'una manera concreta) hem perdut la capacitat de seure «naturalment», a terra. Si pensem en totes les coses que fem al dia, hi ha molt pocs moments on no fem servir algun dispositiu (un *smartphone*, una forquilla, uns auriculars...). El que defenso en el llibre és que en aquest tipus de vida natural lliure de dispositius és on som realment lliures i on veritablement podem descansar. La pregària, efectivament, és un exemple insigne d'aquest tipus de vida en llibertat i plenitud on no depenem de cap «mediació dispositiva». És on som veritablement nosaltres mateixos.

En què consisteix el moviment internacional Economy of Francesco, que vostè, entre d'altres coordina?

El llibre és fruit de vivències molt íntimes, però també d'una experiència col·lectiva com ho és Economy of Francesco. Farà ja dos anys que el papa Francesc ens va convocar, com a joves economistes i emprenedors, per re-animar l'economia, donar-li una nova ànima. Del treball que portem fent aquests dos anys n'han sortit diversos fruits, com empreses socials, *start ups* o teories econòmiques en l'àmbit acadèmic. El volum és també un compendi d'algunes d'aquestes idees perquè puguin inspirar, si Déu vol, aquelles persones que vulguin treballar per una economia que no creixi, sinó que faci créixer.

«La pregària és un exemple insigne de vida en llibertat i plenitud on no depenem de cap “mediació dispositiva”»

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Relaciona PINTURA-PINTOR-NOM DE LA PARÀBOLA corresponents:

Willem de Poorter

Rembrandt

Van Gogh

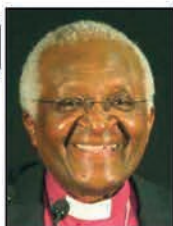
EL FILL PRÒDIG

EL BON SAMARITÀ

ELS TALENTS

Amb quina paràbola relacionaries la frase de cada cartell?

1

L'esperança és ser capaç de veure que hi ha llum malgrat tota la foscor (Desmond Tutu)

EL FILL PRÒDIG

2

Ser feliç és tenir la maduresa per dir: "em vaig equivocar". És tenir la gosadia de dir: "perdona'm". És tenir sensibilitat per expressar: "et necessito". És capacitat per dir: "t'estimo" (Papa Francesc)

EL FARISEU I EL PUBLICÀ

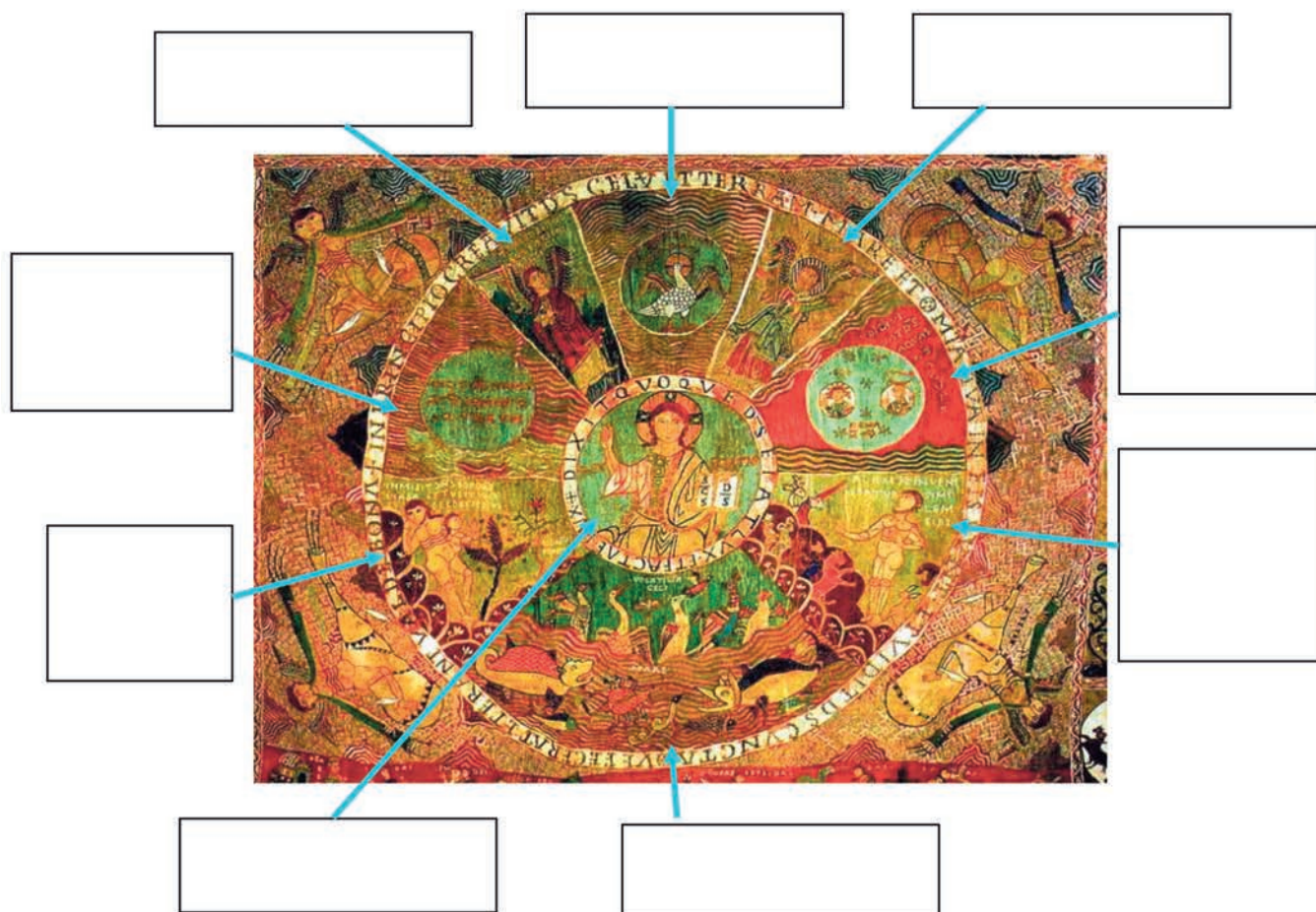
3

La santedat no consisteix en tal o tal altra pràctica, sinó en una disposició del cor que ens fa humils i petits als braços de Déu confiats fins a l'audàcia en la bondat del Pare (Teresa de Lisieux)

LA VIUDA INSISTENT

- El tapís de la creació (del segle XII) es troba a Girona. Explica el relat de la creació en imatges. Sabries identificar cada dia concret de la creació? Saps quins elements crea Déu cadascun dels dies de la creació?

Fred

MONTSERRAT PIBERNAT
Lingüista de «Catalunya Cristiana»

Ara que som a l'estiu, potser alguns trobem a faltar el fred. El fred o la fred, segons els dialectes, es defineix per ser la sensació produïda per la pèrdua de calor en el nostre cos. Aquesta paraula ve del llatí *frigus*, fred, que ja era una contracció vulgar de *frigĭdum*. Com a curiositat, d'aquesta arrel llatina tenim força paraules, en català: *frigid*, *frigorífic*, *refrigeri*, *refrigerar*, *refrigerador*...

I sabeu que, de fred, n'hi ha diversos tipus? Tenim el fred sec: que és el que no té humitat. Hi ha també el fred moll o humit, que és el contrari, quan la temperatura baixa i es barreja amb la humitat. Existeix el que en diuen el fred negre, que és la pitjor combinació, fred intens i sense sol! Al camp de Tarragona tenen el fred secret, que és aquell fred molt intens però sense vent! Ja veiem que cada terra té el seu fred!

Però la cosa no acaba aquí! Hi ha un altre fred. El fred del sentit figurat. Perquè la paraula *fred* a part de ser un nom, pot ser un adjectiu, és a dir, una paraula que qualifica un nom. Així podem dir *Aquell metge té un caràcter fred*, i ja intuïm que té un caràcter molt

serè, que no es deixa suggestionar, més aviat seriós... També podem dir *Aquell té l'ànima freda*, quan volem dir que una persona té un esperit mancat d'activitat. I si una cosa *no us fa ni fred ni calor* indica que no us mou ni cap a l'exaltació, ni cap a l'ensopiment, us deixa indiferent, vaja.

Si sentiu que algú us diu en to amenaçador *Si t'agafo, no tindràs fred!*, allunyeu-vos-en ben ràpid, perquè vol dir que porta intencions de pegar-vos, us donarà una mà de cops que us escalfarà de seguida!

El fred forma part indiscutible de moltes frases fetes i refranys en català, mireu sinó aquests exemples: *Si la Candelera riu, el fred és viu, si la Candelera plora, el fred és fora. A la tardor, ni fred ni calor. Any de fred tardà, res no farà. Caçador i pescador, o fam, o fred o calor* (quants inconvenients té dedicar-se a pescar o a caçar!). *De por i de fred, com més se'n té, més se n'admet*. I acabo amb un remei casolà per tenir bona vida i no haver d'anar al metge: *Cap millor metge que aquests: peus calents i cap fred, ventre lleuger i cos net*.

Guardeu-vos de la calor!

Getty Images

El desglaç polar és un dels efectes nefastos del canvi climàtic.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El canvi climàtic no s'atura

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

El 28 de febrer d'enguany el grup internacional d'experts sobre el canvi climàtic (IPCC), que consta d'uns 200 membres que han estudiat la temàtica durant tres anys, va publicar un extracte del seu treball, que arriba a la conclusió que cal seguir de debò prenent les mesures, tantes vegades reclamades i reiterades, per frenar l'escalfament global del nostre planeta. La qüestió es va fent cada vegada més urgent.

Era el 21 de març del 1994 que es fundava el Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC) per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, causants en gran part del canvi. Aquesta associació, en la seva XXI conferència sobre el tema, va donar a conèixer el 12 de desembre del 2015 un informe molt detallat, i signat per 197 països, on declarava la necessitat de posar en pràctica per a tothom certes mesures pertinents per pal·liar-ne els efectes, tot reduint la quantitat d'aquestes emissions. Cal aconseguir reduir a només 2°C l'augment de temperatura global el 2100. Es va publicar en sis idiomes: anglès, francès, castellà, àrab, xinès i

rus. Hi va haver estats que van fer-ne cas, però no del tot i, per desgràcia, molts altres que es quedaren sense cap canvi. Què ha passat, doncs?

El que era d'esperar. El canvi climàtic no s'atura. I no cal dir que es van notant cada vegada més els seus efectes nefastos: augment del nivell del mar a causa dels desglàços polars, desaparició de zones de conreu, canvis de règim en les precipitacions de pluja, augment de malalties tropicals, variacions en la vegetació, escassetat de certs productes... Però com que aquests resultats, per ara, no són encara alarmants per a tothom, no es tenen prou en compte. D'altra banda, l'escalfament no és uniforme. Hi ha anys en què es nota més que en altres. Però ja n'hi ha hagut, de molt notables, com ara el 2015, quan a l'Índia enregistrà durant uns dies temperatures superiors als 45°C i hi moriren 2.200 persones per culpa de la calor. No s'havia vist mai cosa semblant.

No cal dir com desitgem que els governs de totes les nacions facin cas del que passa i s'hi apliquin mesures per aconseguir el que convé per a tothom.

TRADICIONS APÍCOLES, 6

Mel de bruc, de castanyer i d'eucaliptus

A propòsit de la mel de la flor de bruc o xipell (llat., *Erica multiflora*; cast., *brezo*), cal dir que es caracteritza per ser molt agraciada per la presència de calci, potassi i ferro. El seu color és lleugerament fosc i té unes propietats que la fan depurativa, antireumàtica i és, alhora, molt recomanable per al bon funcionament del fetge. El bruc sol florir a començaments de setembre fins al desembre i és una planta molt abundosa que permet a les abelles de fer-ne mel monofloral, però no és de massa qualitat per al consum a taula. Tanmateix, és molt estimada en l'apiteràpia, ja que la mel de bruc contribueix a desinfectar a les vies urinàries i, també, a temperar les inflamacions de la bufeta i de la pròstata. Pel que fa a la mel de la flor de la bruguerola (llat., *Calluna vulgaris*; cast., *brecina*), és d'extracció força difícil per mor de la seva viscositat. Presenta un color bru, vermellós i té una cristallització lenta. Fa una olor floral i té un gust fort, una mica amarg, i és una mel molt apreciada en la medicina popular, ateses les seves propietats astringents i desinfectants.

Pel que fa a l'estepa blanca i a l'estepa negra (llat., *Cistus albidus* i *Cistus monspeliensis*; cast., *jara*), ambdues creixen formant brolles a la terra baixa i comparteixen el terreny amb el bruc. L'estepa sol començar a florir a mitjans d'abril. La floració se sol allargar fins a finals de juny, i fa unes flors obertes de fàcil accés a

les abelles, que les visiten a la recerca del seu abundós pol·len. Com a flora mel·lífera complementària a l'estepa, les abelles liben, simultàniament, la flor de la farigola, dels caps d'ase, del bruc i de la botja.

Un esment particular cal atorgar-lo a la mel de castanyer (llat., *Castanea sativa*; cast., *castaño*), que és molt agraciada en sals minerals, ferro i potassi. Aquesta mel, monofloral, sol presentar un color grogós i és poc olorosa i una mica amarga. La seva ingesta és molt útil per estimular la circulació sanguínia i és molt apreciada pel seu poder antimicrobià, car, aplicada externament, la mel de castanyer esdevé particularment apta per desinfectar les ferides i cremades i, així, afavorir la cicatrització i, a més, té una acció depurativa i antireumàtica.

De l'eucaliptus o febrer (llat., *Eucalyptus globulus*; cast., *eucalipto*) les abelles n'elaboren una mel excel·lent gràcies a les seves oloroses flors, que són força singulars, amb una forma de càpsula amb nombrosos estams de color vermell, d'on l'*apis mellifica* en produeix una mel balsàmica d'enormes propietats antiinflamatòries i, alhora, molt apta per al mal de gola. Aquesta és una de les mels més joves a casa nostra, ja que aquest arbre, de la família de les mirtàcies, originari d'Austràlia, no fou introduït a l'Occident fins a l'any 1792. A partir de l'any 1854 se'n plantaren grans extensions a Europa per tal de dessecar els aiguamolls.

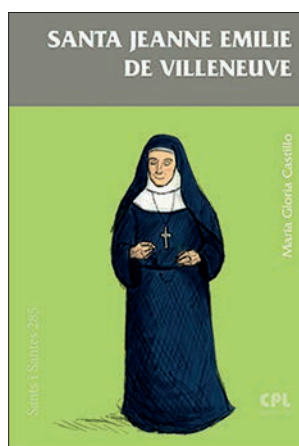
**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

El bruc sol florir a començaments de setembre fins al desembre.

MARÍA GLORIA CASTILLO

Santa Jeanne Emilie de Villeneuve
CPL, 2022, 24 pàg.

Nascuda a Toulouse (1811), va tenir una infància feliç, envoltada de l'amor dels seus, i aspirant a la vida austera. No va pensar a ser fundadora i sempre la va acompanyar l'amor als pobres. Per ells va deixar la casa paterna. Va renunciar a ser superiora general per quedar-se amb l'autoritat que li donava la seva bondat.

LUJÁN GÓMEZ ALBO

Sin latido
Entender y acompañar el duelo gestacional
San Pablo, 2022, 110 pàg.

Quan el que es perd és «carn de la pròpia carn», l'experiència és especialment significativa. Aquest llibre recull testimonis en primera persona i propostes per ajudar en el llarg i dur procés de l'acompanyament. Perquè la vida, com l'amor, la il·lusió, les expectatives i els somnis de futur, no es mesura per quilos.

LUIGI MARIA EPICOCO

La piedra desechada
Paulinas, 2022, 185 pàg.

La fe cristiana no està aïllada de l'existència, sinó que es troba allà on es viu la vida. El veritable miracle són els ulls nous amb els quals la mireu, una mirada original sobre els personatges «descartats» de la Bíblia. A través de personatges marginals de la història bíblica, som conduïts pas a pas al cor de l'anunci de Jesús.

SYLVAIN VERNAY

Amasando con Sylvain Vernay
Panadería y repostería en casa
Larousse, 2021, 288 pàg.

Com fer pa de massa mare a casa? Quines són les farines més adients per a cada preparació? Com s'aconsegueix un pa de pessic flonjo? Totes les receptes estan il·lustrades amb una fotografia final que reflecteix la forma tan característica de la seva feina, així com fotografies pas a pas d'aquells processos més complexos.

LAURA ANGUERA

Ningú em va parlar de tu
Columna, 2022, 655 pàg.

La vida de la Carolina ja no és perfecta: el divorci, les baralles constants amb la seva filla, i ara l'agonia del seu pare, el final d'una saga de l'alta burgesia catalana. Un retrat dels anys seixanta en què conflueixen els últims balls de gala i els primers concerts de rock, el S'Agaró més esplendorós i els banys de la Barceloneta.

XAVIER MARTÍNEZ I EDO

Els camins antics de Barcelona
Cossetània-Ajuntament BCN, 2022, 167 pàg.

Aquest llibre és una proposta perquè transiteu per camins que ja no hi són perquè ara hi ha la immensa estora d'edificis que ocupa tot el Pla de Barcelona. 21 itineraris on descobrireu detalls, racons, edificis i elements històrics relacionats amb èpoques molt llunyanes. En definitiva, una altra manera de caminar per Barcelona.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

La temporada teatral 2021-2022 ha estat la de la represa després d'una etapa convulsa amb sales confinades, restriccions d'aforament, cancel·lacions per casos positius de coronavirus i canvis de programació si us plau per força.

Tot això ha deixat un llast que encara s'arrossega i que ha portat l'Associació d'Empreses Teatral de Catalunya (AETCA) a promoure una campanya que recuperi l'entusiasme i l'hàbit del teatre dels milers d'espectadors que havia conquerit els últims anys.

El mateix llast ha deixat també in-

Una temporada teatral a mig gas (I)

tèrprets i companyies pel camí. Per exemple, Pep Bou anunciava que després de quaranta anys es veia obligat a tancar la companyia perquè a causa de la pandèmia havia cancel·lat la gira que feia arreu del món amb els seus espectacles de màgia sobre les bombolles de sabó.

Aquest és un cas particular, entre molts altres, però en general les sales teatrals han vist com es reduïa l'assistència. Un hàbit perdut és el de la venda anticipada, cosa que permetia que les sales tinguessin una perspectiva a llarg termini. Durant molts dies de funció, les taquilles s'han obert amb una quarta part de les localitats venudes.

Aquesta situació ha afectat sobretot sales petites i mitjanes, amb un excés d'oferta i calendari reduït. Però tampoc no se n'han lliurat els teatres de gran capacitat. Tot i els grans musicals, quan es va desenca-

denar la crisi econòmica en l'àmbit domèstic per l'augment de costos de l'energia i els aliments, les sales es van omplir a mig gas. La reposició del musical *A Chorus Line*, al Teatre Tívoli, l'estrena del musical *Company*, al Teatre Apolo —aquests dos dirigits per Antonio Banderas—, el musical *Billy Elliot*, al Teatre Victòria, o també l'espectacle *Adeu Arturo*, de La Cubana, al Teatre Coliseum, van completar el calendari previst, però mai amb el cartell d'entrades exhaurides. Un altre exemple del canvi d'hàbit és el Cirque du Soleil amb *Luzia*, una companyia que estava acostumada sempre a exhaurir localitats a l'avançada.

Finalment, no podem deixar passar per alt dues dades alarmants i de responsabilitat de política cultural perquè representen els dos grans espais públics de teatre catalans: el Teatre Nacional de Catalunya i el Teatre Lliure. El primer no va superar el 55% de mitjana durant tota la temporada, lluny de les mitjanes habituals del 80% i el 90%. I un cas similar és el del Teatre Lliure amb una mitjana també discreta i per sota del que recull el seu llarg històric. Només crisi d'hàbits culturals o crisi de continguts? En el pròxim article, parlarem dels espectacles de la temporada que tanquem i que, malgrat tot, han deixat artísticament el llistó molt alt.

Recuperar l'hàbit i l'entusiasme pel teatre és un dels reptes de la pròxima temporada.

AMB BON HUMOR

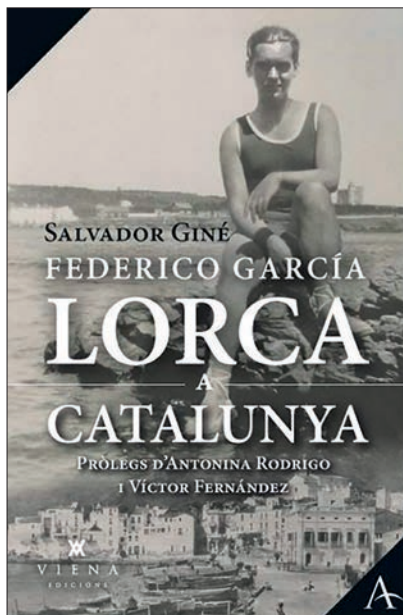

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

La part humana del poeta

SALVADOR GINÉ

Federico García Lorca
a Catalunya

Viena Edicions, 2021, 206 pàg.

Evidentment, Lorca no és cap exemple de religiositat, però sí de sensibilitat, i aquesta manera de ser l'apropa a una Catalunya culta on troba aixopluc i amistat.

Com tota persona turmentada pel seu esperit crític, lúcid i rebel, ens pot semblar contradictori.

Influenciat pel seu amic Dalí, aquell que és capaç de pintar un Crist excepcional i al mateix temps provocar amb un comportament que en podríem dir forassenyat, sempre van junts d'una banda a l'altra.

Diu al seu amic Dalí: «*Me voy. Quiero acostarme pronto. Mañana quiero ir al oficio solemne de la catedral. ¡Qué aroma de pompa Antigua!*» Dalí diu també: «Recordo que Lorca, davant l'admirable façana de la Sagrada Família, assegurava que sentia una cridòria l'estridència de la qual pujava fins als pinacles de la basílica...» En canvi, els seus ambients habituals distaven molt del religiós.

Sigui com sigui, el llibre ens mostra l'enorme influència que per a Lorca va representar Catalunya, on ell mateix diu i demostra que va ser fonamental per a la seva «carrera» i el seu reconeixement universal.

Fou a Barcelona on va estrenar i triomfar amb les seves obres teatrals, potser gràcies a tenir com a valedora i intèrpret la gran Margarida Xirgu. Molts van sentir Lorca exclamant: «*¡Qué grande eres, Margarita! Con una actriz como tú y un poeta como Sagarra, la lengua catalana no morirá nunca.*»

Lorca, culte, es posa a cantar en català cançons com *El cant dels ocells*, *Muntanyes regalades*, *El desembre congelat...* els assistents, avergonyits, reconeixen que no poden seguir Lorca perquè no en coneixen del tot la lletra!

Em falta espai, però al llibre ja hi trobareu més històries de Lorca a Catalunya.

RAUXA

Grècia, model de societat (I)

Maria Àngels Anglada va escriure un llibre sobre els seus repetits viatges a Grècia i el va titular *Paradís amb poetes*. A l'hora de triar aquest títol l'escriptora tenia al cap —i al cor— la Grècia antiga, la d'Homer, Safo i Sòfocles, davant l'obra dels quals l'home contemporani es demana admirat com una mà humana pot arribar a escriure amb aquesta perfecció divina. Però en aquestes mateixes pàgines, al costat dels clàssics i amb la mateixa admiració que sent per ells, Anglada s'endinsa en la literatura grega moderna, amb noms com Konstandinos Kavafis o els premis Nobel Giorgios Seferis i Odysseas Elitis. Per a ella, el paradís a què al·ludeix no és un temps o un espai inaccessible, mítics en el pitjor dels sentits, sinó una terra i una gent que avui, amb transformacions importants, continuen existint. D'aquí que Anglada no en tingui prou amb els versos mil·lenaris per conèixer el paradís grec: en tractar-se d'una realitat tangible s'afanya a trepitjar-ne els camins pedregosos, palpar-ne el marbre enlluernador, conversar amb els seus habitants, escoltar el cant hipnòtic de les cigales i admirar la humilitat de la miriada d'illes i esglesioles.

Avui, dir que Grècia és un model de societat humana pot semblar una afirmació fruit del cinisme o de la més gran ignorància. És evident per a tothom, i en primer lloc per als malaurats grecs, que l'estat hel·lènic modern fracassa per totes bandes. La gestió econòmica ha tingut més a veure amb un lladronicí general que amb l'administració responsable dels recursos que mira per al bé comú; i pel que fa a la política, governants i oposició han jugat a representar una farsa ideològica que els ha permès anar-se repartint el poder en perjudici constant del poble. Els hereus de Pèricles fa segles que han perdut l'art de governar-se.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

El **cap de setmana del 19 al 21 d'agost**, a Àvila, trobada *Andar en verdad: amigos, conocidos y viceversa* amb Fernando Donaire. Més informació: tel. 920 352 240.

Girona

BENEDICTINS

El **dissabte 13 d'agost**, a les 11.00, visita guiada *Girona monàstica. Sant Pere de Galligants i Sant Daniel, encontres i desencontres de dos monestirs benedictins*. Inscripcions: macgironagalligants.cultura@gencat.cat.

GÒTIC

El **dissabte 13 d'agost**, a les 17.00, visita guiada *La catedral de l'Empordà, la construcció d'una Església gòtica a la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries*.

Lleida

PRADÓ

Del **diumenge 21 d'agost al dissabte 27**, exercicis espirituals per a sacerdots dirigits per Núria Caum sobre *Veniu a mi... Convocats al seguiment de Jesús, pobre i humil* a Raïmat. Més informació: Miquel Cubero, tel. 645 893 474.

Sant Feliu de Llobregat

SANT LLORENÇ

El **dimecres 10 d'agost**, a les 11.00, el bisbe Agustí Cortés presideix l'eucaristia en la festa de Sant Llorenç a la catedral de Sant Feliu de Llobregat.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **dilluns 29 d'agost al divendres 2 de setembre**, activitat *Amb el mantell d'Elies. De la foscor fins a la llum: pintar una icona amb Toni Pou i Luis Rubio*. Més informació: tel. 973 291 699.

Terrassa

SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **diumenge 7 d'agost**, a les 11.00, visita guiada *Oració, treball i poder. Visita de portes obertes al Museu del Monestir*. Reserves: tel. 936 759 951.

Urgell

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

El **dimarts 9 d'agost**, a les 19.00, concert d'Ensemble Exclamatio amb obres de Bach, Correlli i Vivaldi, entre d'altres, a l'església de Santa Maria d'Àneu-Escalarre (la Guingueta d'Àneu).

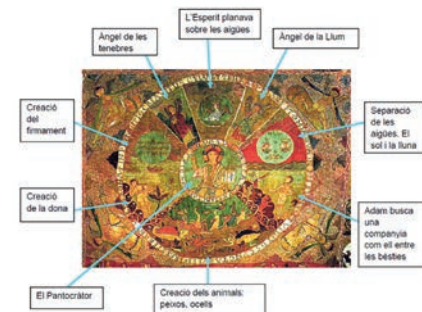
CÀRITAS

El **dimecres 10 d'agost**, a Golf Fontanals (Fontanals de la Cerdanya), torneig benèfic de golf a favor de Càritas. Més informació: tel. 972 144 374.

Solucionari p. 38-39

a-Rembrandt-Fill pròdig / b-Willem de Poorter-els talents / c-Van Gogh-el bon samarità

- 1- la viuda insistent; 2- el fill pròdig;
- 3- el fariseu i el publicà

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els petits i mitjans empresaris trobin els mitjans per continuar la seva activitat al servei de les comunitats en les quals viuen

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[/catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcristiana](https://twitter.com/catcristiana)

[catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

[Catalunya Cristiana](https://www.youtube.com/channel/UC...)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Jaume Balateu, Pilarín Bayés, Marta Ciurana, Fernando Cordero, Pere Fàbregues, Quique Fernández, Jaume Gabarró, Antonio Gil, Joan Guiteras, Sara Martí, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Pere Parés, Ramon Rossell, Valentí Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralte (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

PERE PARÉS

La Clara Casasnovas està estudiant un màster en Diplomàcia a la Universitat de Tel Aviv, Israel. El que va començar com un voluntariat amb Càritas a Palestina va acabar convertint-se en fascinació per la cultura i la política del Pròxim Orient. També va tenir ocasió de fer un Erasmus al Líban. Actualment treballa perquè la situació que es viu allà es conegui a la seva Menorca natal.

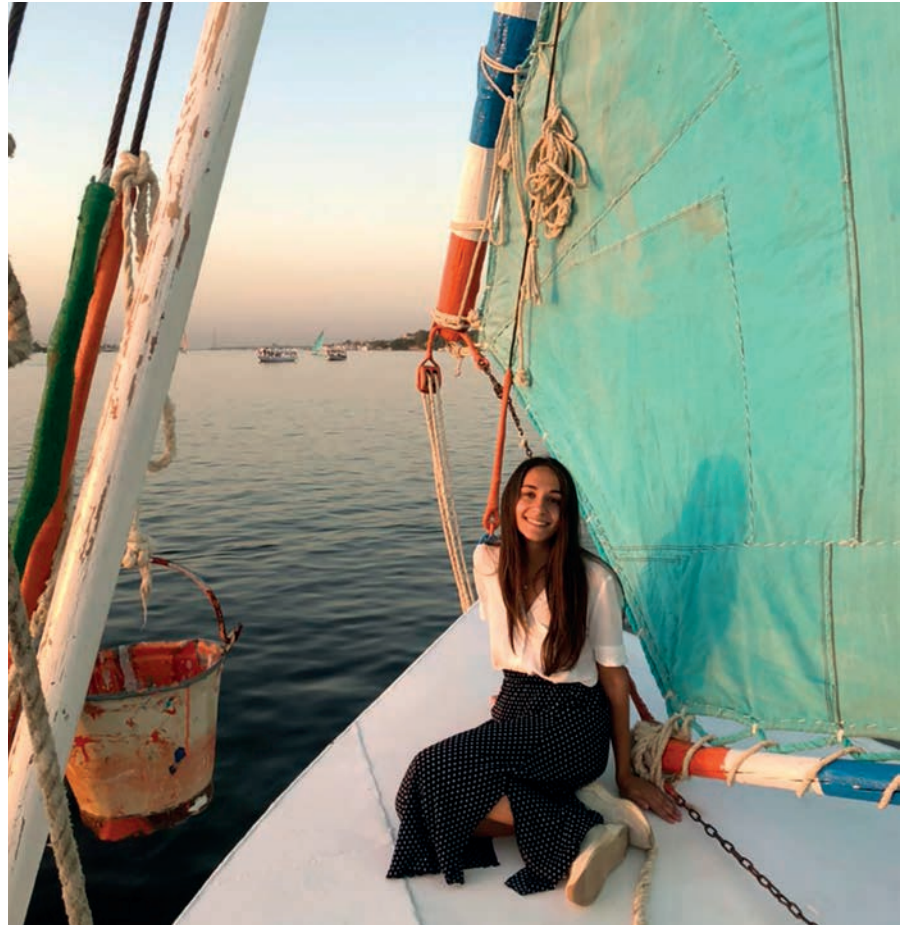
Com va ser la teva estada al Líban, on vas fer un Erasmus?

L'experiència va ser increïble, no teníem gairebé electricitat, i si no tens electricitat no tens aigua calenta... Vam arribar al punt que teníem només una hora d'electricitat al dia. Allà, jo estava fent la meua tesi de grau sobre els refugiats, i arran d'això vaig tenir l'oportunitat d'entrar a dos camps de refugiats. Un d'ells, Nahr al-Baed, va ser bombardejat per l'exèrcit libanès el 2007, i l'altre, Ein el Helweh, és el més poblat. Estan formats per cases molt precàries, els carrers són tan prims que no hi passes ni amb una moto. Una situació de pobresa bastant evident. La meua tesi era una comparativa entre la seguretat humana als dos camps. Seguretat entesa com a accés a recursos, sanitat, educació... Evidentment, les conclusions no van ser gaire positives. Conèixer la situació als dos camps m'ha canviat completament a mi i la forma amb la qual entenc la situació del Pròxim Orient.

Notes la diferència cultural?

Se'm nota que soc estrangera, i atrec algunes mirades. Però jo he arribat a sentir més por al metro de Barcelona que caminant tota sola per un carrer del Líban. D'altra banda, entendre la teua posició és també molt important: a mi, al Líban, no em va faltar mai res, gràcies al suport que tenia des de casa. Em vaig poder permetre explorar tot el país, fins i tot fer algun viatge per la regió... Aquesta és una realitat que ara mateix molts libanesos no es poden permetre. Hi ha una diferència cultural que acaba condicionant com vius i interpretes l'experiència. Al principi, la meua intenció

Clara Casasnovas, estudiant a Tel Aviv (Israel)

«Cal molta empatia amb els palestins»

era aprendre i adaptar-me, no em plantejava que la meua visió del món podria canviar tant. Però això és molt difícil de mantenir, et veus empès a desconstruir moltes idees que abans ni tan sols qüestionaves.

Com ha canviat la teua manera d'entendre la religió després de la teua estada a Israel?

Abans, per a mi, a Menorca, era una cosa més social, d'anar a la parròquia, conèixer gent, fer catequesis, confirmar-se, fer voluntariats... Més proactiva. D'on vinc la fe té un aspecte social, però a la teua vida interior compta Déu i tu mateix, ningú més. Aquí es viu de manera molt diferent. Forma part de com et concep la resta de la gent, i es viu la fe de manera més comunitària. Ara bé, si bé és cert que les

línies de la religió poden arribar a condicionar els cercles socials en què et mous, generalment la convivència és acceptada i celebrada.

Quin aprenentatge te n'emportes?

Veient la violència a Terra Santa, el lloc on va viure i caminar Jesús, hem de pensar què poden fer per millorar la situació, sense caure en estereotips. Cal molta empatia amb els palestins. I més encara amb els cristians palestins. Ells es consideren les primeres «pedres vives», perquè els primers seguidors de Jesús havien viscut allà, i són els que n'han mantingut la flama encesa. Com a cristians no ens podem permetre romandre en silenci davant del seu sofriment, ni a Palestina, ni al Líban ni enlloc.

ràdio estel

Barcelona 106.6

Tarragona 100.6

Girona 103.4

Lleida 91.5

Catalunya Central 93.7

Vic 98.4

Tortosa 90.1

El Garraf 96.8

La Cerdanya 104.4

La Seu d'Urgell 105.0

Andorra 107.5

Bossòst 106.0

escoltant, sentiràs

SEGUEIX-NOS

Available on the
App Store

Android app on
Google play